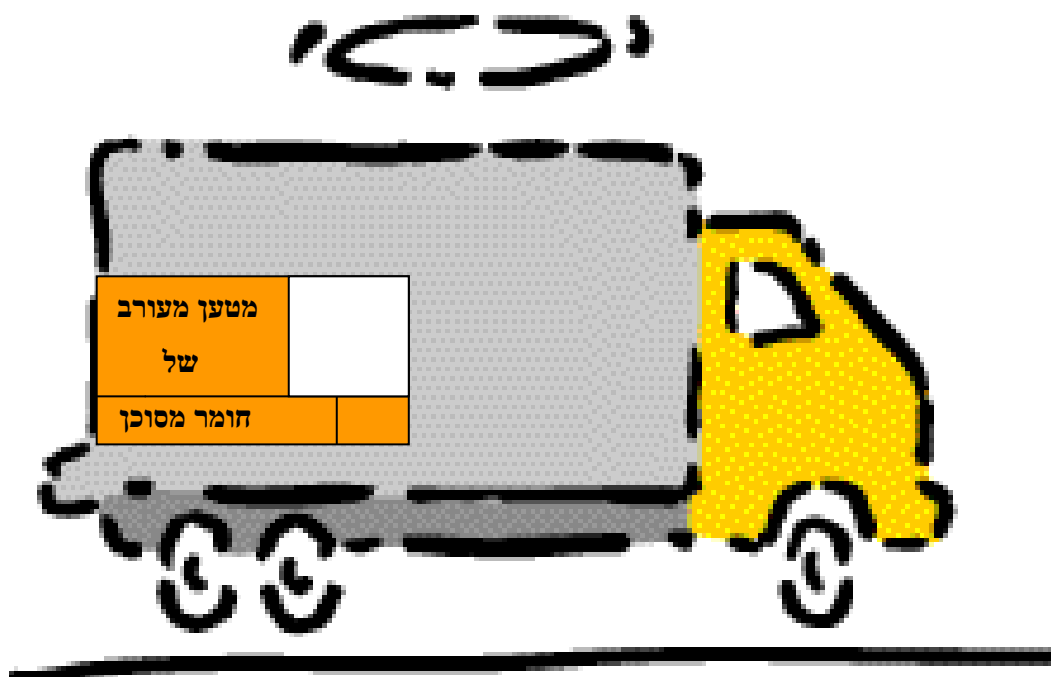

קורס להכשרת מובילי חומרים מסוכנים

תוכן העניינים

עמוד

1. הקדמה	2
3. קבוצות הסיווג של החומרים המסוכנים	3
5. תקציר חוק ותקנות שירותי הובלה	5
6. חוק שירותי הובלה	8
7. תקנות שירותי הובלה	16
8. תקציר עזרה ראשונה למובילי חומ"ס	39

הקדמה

חניך נכבד!

מוגשת לך בזה חוברת המכילה קובץ תקנות תעבורה העוסקות בנושא :
"הובלת חומרים מסוכנים".

תקנות תעבורה אלו עברו שינויים רבים עם החלת חוק שירותי הובלה.
לפיכך, אנו ממליצים לשמור אותה לעיונכם.

אנו נביא לידיעתכם באמצעות חברות ההובלה כל מידע חדש שיפורסם.

*** לתשומת לב :** קובץ התקנות המופיע בחוברת זו איננו פרסום רשמי.
אם קיימים הבדלים בין הנוסח שבחוברת זו לבין הנוסח אשר פורסם
ב"רשומות" – אזי הנוסח של ה"רשומות" הוא הקובע.

קבוצות הסיווג של החומרים המסוכנים

להלן קבוצות הסיווג לחומרים מסוכנים על-פי המלצות האו"ם. חלק מהקבוצות חולקו גם לתת-קבוצות.

• קבוצה 1 – חומרי נפץ

חומרי קבוצה מחולקים לחמש תת-קבוצות, בהתאם לרמת הסיכון):

- 1.1- פיצוץ המוני
- 1.2- סכנת קרינה
- 1.3- הדף מזערי
- 1.4- יוצרי אש גדולה
- 1.5- יוצרי הדף
- 1.6- נפץ לא רגיש

• קבוצה 2 – גזים

קבוצת הגזים מתחלקת ל-3 תת-קבוצות:

- 2.1 גזים דליקים
- 2.2 גזים דחוסים לא דליקים
- 2.3 גזים רעילים

• קבוצה 3 – נוזלים דליקים

קבוצת סיווג זו מתחלקת ל-3 תת-קבוצות סיווג, בהתאם לנקודת ההבזקה (flash point) של הנוזל - הטמפרטורה הנמוכה ביותר בה הוא משחרר אדים בכמות היוצרת תערובת דליקה עם האוויר.

• קבוצה 4 – מוצקים דליקים

בקבוצה זו נכללים גם נוזלים אשר סיווגם לא נקבע על פי נקודת ההבזקה. הקבוצה מחולקת ל-3 תת-קבוצות:

- 4.1 חומרים מוצקים הניתנים להתלקחות מהירה בתנאי הובלה.
 - חומרים המתפרקים מעצמם
 - חומרי נפץ אשר עברו תהליך הקטנת רגישות
- 4.2 חומרים המתלקחים מעצמם בתנאי הובלה
 - חומרים פירופורים- נקודת ההתלקחות העצמית שלהם נמוכה מתנאי חדר (25 מעלות, 1 אטמוספירה)
 - חומרים בעלי חימום עצמי
- 4.3 חומרים המסוכנים במגע עם מים (כגון מתכות אלקליות)

• קבוצה 5 – חומרים מחמצנים ופרוקסידים (על-תחמוצות) אורגאניים

קבוצה זו מתחלקת ל-2 תת-קבוצות:

- 5.1 חומרים מחמצנים שאינם פרוקסידים אורגניים
- 5.2 פרוקסידים אורגניים

• קבוצה 6 – חומרים רעילים ומידבקים

קבוצה זו מתחלקת ל-2 תת-קבוצות:

- 6.1 חומרים רעילים
 - 6.1.1 רעיל במיוחד- כולל אזהרה למנוע מגע עם מזון
- 6.2 חומרים מידבקים
- מיוחד- ציטוטוקסי (חשוד כמסרטן. מדבקה ירוקה עם אות C)

• קבוצה 7 – חומרים רדיואקטיביים

אלו חומרים הפולטים קרינה מסוגים שונים. קרינה מייננת וקרינה בלתי מייננת.

• קבוצה 8 – חומרים מאכלים (קורוזיביים)

במדינות מסוימות (לא בישראל) מחולק ל-8.1 (חומצות) ו-8.2 (בסיסים).

• קבוצה 9 – חומרים מסוכנים שונים

- תערובת חומרים (יופיע סימן קריאה אדום)
 - חומרים ופריטים מסוכנים אחרים.
- בקבוצה זו עשויים להיות חומרים בעלי אזהרות אחרות מקבוצות 1-8: על החומרים עצמם כמו "מגרה" (X שחור על רקע כתום), או מזיק לסביבה, או על הרכב כמו "חומר מותך". אפשרות נוספת היא תערובת של חומרים מקבוצות שונות.

תקציר – "חוק ותקנות שירותי הובלה"

הובלת מטענים במשאיות :

- ענף הובלת המטענים במשאיות הוא "מחזור הדם" של המשק הישראלי, המחבר בין כל נקודות הייצור, האספקה, היבוא והיצוא.
- 95% מכלל הובלת המטענים בארץ מתבצעת במשאיות ובלעדיהן אין קיום לכל פעילות המסחר, התעשייה והשירותים

היעדים שקבעה המדינה לגבי ענף ההובלה במשאיות :

- קידום הענף וייעולו לפי הסטנדרטים המקובלים במדינות המתקדמות בעולם.
- עמידה בתקנים בינלאומיים של בטיחות.
- הבטחת כמות ורמה נאותה של משאיות במשק.
- פתיחת הענף לתחרות חופשית ומאבק בקרטלים ותחרות בלתי הוגנת.
- שמירה על מוכנות מרבית לעיתות חירום ומלחמה.

הסדרי חקיקה בענף ההובלה :

- במהלך השנים נעשו ניסיונות רבים להסדיר את תחומי הניהול והבטיחות בענף ההובלה, באמצעות ועדות מייעצות, אמצעים מנהליים, צווים וחקיקה.
- הבעיה המרכזית של הסדרים אלה הייתה שהם חלו רק על מובילים שפעלו במסגרת חברות הובלה, אך לא חלו על בעלי רכב בודדים או בהובלה עצמית.
- נושא זה תוקן עם חקיקת "חוק שירותי הובלה" בשנת 1997.

חוק שירותי הובלה התשנ"ז-1997

מטרת החוק: להגביר את הבטיחות בהפעלת רכב מסחרי ובמתן שירות הובלה, ולהגן על הצרכן ועל איכות הסביבה.

חובת "רשיון-מוביל" :

- **"לא ייתן אדם שירות הובלה, אלא אם כן בידו רשיון מוביל, ושירות ההובלה ניתן בהתאם לסוג הרשיון ולתנאיו".**
- **שירות הובלה-** הובלת מטען ברכב מסחרי, בין שההובלה נעשית כשירות לזולת (הובלה בתשלום) ובין שהיא נעשית לצרכיו של המוביל (הובלה עצמית).
- **רכב מסחרי-** רכב מסחרי כהגדרתו בפקודה, שמשקלו הכולל המותר 10,000 ק"ג או יותר, ולעניין הובלת חומר מסוכן, רכב מסחרי בכל משקל כולל מותר.

עבירות עפ"י חוק שירותי הובלה :

- הובלה ללא רשיון מוביל.
- העברת רשיון מוביל לאחר.
- הובלה ללא שטר מטען.
- אי מתן אפשרות לבצע פעולות פיקוח.

- עבירה על הוראת התקנות לפי חוק זה.

אחריות מנהלים:

- “נעברה עבירה בידי תאגיד, חזקה כי בעל תפקיד בתאגיד או עובד בכיר האחראי לתחום שלגביו נעברה העבירה, עבר את העבירה, אלא אם כן הוכיח כי העבירה נעברה בלא ידיעתו וכי נקט אמצעים סבירים כדי למנוע את העבירה”.
- “בעל תפקיד בתאגיד” – המנהל הכללי וכל מי שאחראי בתאגיד על פעילותו של התאגיד לעניין הובלת מטען.

אחריות לעבירות תעבורה:

- (א) (1) בעל רישיון מוביל חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה מהעבירות המפורטות בחלק ב' בתוספת הראשונה, ברכב מסחרי, בידי נוהג הרכב המסחרי, בעת מתן שירות ההובלה (בסעיף זה – עבירה); המפר חובתו האמורה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.
- (2) נעברה עבירה לפי פסקה (1), חזקה היא כי בעל רישיון מוביל הפר את חובתו לפי הוראות אותה פסקה, אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.
- (ב) (1) מוסר מטען יבדוק, בעת העמסת מטען על רכב מסחרי, את התאמת משקל המטען למשקל המטען שהותר להובלה ברכב לפי רישיון הרכב (בסעיף זה – המשקל המותר), וידרוש מהמוביל להפסיק לאלתר העמסה על הרכב של מטען שמשקלו עולה על המשקל המותר; הפר מוסר המטען את חובתו האמורה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.
- (2) נעברה עבירה לפי תקנה 85(א)(5) לתקנות התעבורה, בידי נוהג הרכב המסחרי בעת מתן שירות ההובלה, חזקה היא כי מוסר המטען הפר את חובתו לפי פסקה (1), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל הניתן כדי למלא את חובתו.
- (3) לעניין סעיף קטן זה, “מוסר מטען” – מי שבידו השליטה או ההחזקה במטען בעת העמסתו מטעם בעלי המטען או מטעם מי שיזם את הזמנת שירות ההובלה, או מי מטעמם של כל אלה, ובלבד שהמטען מיועד לשימוש מסחרי.

תקנות לביצוע החוק:

תקנות שירותי הובלה, התשס"א-2001 (ק.ת. 6088 מיום- 19 לפברואר 2001)

במבקש רישיון מוביל או באדם מטעמו האחראי על ההובלה, יתקיימו כל אלה:

- הוא תושב ישראל, ואם הוא תאגיד – הוא רשום בישראל.
- לרשותו מקום למתן שירות הובלה לרבות מקום חניה מתאים לרכב המסחרי.

הובלת חומר מסוכן:

הגדרות:

- חומר מסוכן – כהגדרתו בחוק שהוא חומר מן המפורטים בספר הכתום ובהתאם להוראותיו ולמעט פסולת רגילה כהגדרתה בתקנות בריאות העם (טיפול בפסולת במוסדות רפואיים), התשנ"ז-1997.
- מוסר מטען – מי שבידו השליטה או החזקה במטען לפני העמסתו.

הכשרה והסמכת מובילי חומר מסוכן:

- לנהג הרכב היתר להוביל חומר מסוכן.

- המוביל מעסיק אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים.
- מוביל חומרים רדיו אקטיביים חייב בהיתר מאת הממונה על קרינה סביבתית במשרד לאיכות הסביבה.

תנאים להובלת חומר מסוכן:

- ההובלה נעשית עפ"י שטר מטען לחומרים מסוכנים שאליו מצורף כרטיס בטיחות.
- לרכב אישור הכולל את סוג המטען שהותר להובלה ברכב ותנאים נוספים להבטחת ההובלה של החומר המסוכן.
- הרכב מצויד במכשירים ואביזרים לכיבוי שריפות, עזרה ראשונה ובציוד מגן אישי לנהג.
- מתקיימים הוראות ההפרדה והסימון.
- הרכב נושא 3 שלטי אזהרה ברורים ונקיים התואמים לסוג החומר המובל.

הוראות שונות:

- גיל הרכב לא יעלה על 15 שנים.
- הרכב יעמוד בתקני ADR כולל גוררים.
- חניה של הרכב המוביל חומר מסוכן במרחק מעל 400 מ' מבתי מגורים או מבני ציבור, אלא לצורך פריקה או טעינה.
- התקנות חלות גם על רכב המוביל חומרים מסוכנים שמטענו פורק ולא נשטף וטוהר משאריות החומר המסוכן ואדיו.

דגשים בהובלת חומרים מסוכנים:

- משקל כולל מכסימלי 44 טון.
- רישיון מוביל לחומר מסוכן לגורר ולנתמך.
- התאמת הרכב/מיכל לחומר המובל:
- משקל סגולי.
- בדיקות תקופתיות עפ"י התקן.
- שיפוץ והכנה לבדיקה ע"י גופים מורשים.
- שפכים תעשייתיים – חומר מסוכן.

איסור מעבר בניגוד להוראות תמרו ב-68:

68-ב

אסורה הכניסה לרכב המוביל
חומר מסוכן החייב בסימון על
פי דין. כוחו יפה לדרך שלפניך

חוק שירותי הובלה, תשנ"ז-1997

תוכן עניינים

פרק א : מטרת החוק	
סעיף 1 מטרת החוק	
פרק ב : פרשנות	
סעיף 2 הגדרות	
פרק ג : הסדרת שירות הובלה	
סעיף 3 הפעלת שירות הובלה	
סעיף 4 הובלה ברישיון	
סעיף 5 רשיון מוביל	
סעיף 6 איסור העברת רשיון	
סעיף 7 תנאים למתן רשיון מוביל	
סעיף 8 מסירת פרטים למפקח	
סעיף 9 תנאים לרישיון מוביל	
סעיף 10 ביטול רשיון שהושג במרמה	
סעיף 11 סייג למתן רשיון או להחזקת רשיון	
סעיף 12 סירוב למתן שירות הובלה	
סעיף 13 ללא כותרת	
פרק ד : שטר מטען	
סעיף 13א הודעה בכתב של מזמין שירות הובלה	
סעיף 14 חובה להחזיק בשטר מטען או במסמך אחר	
פרק ה : פיקוח	
סעיף 15 מינוי פקחים וסמכויותיהם	
סעיף 16 הסמכות	
פרק ו : שירות הובלה לישראל וממנה	
סעיף 17 סייג לתחולת החוק	
פרק ז : עבירות ועונשים	
סעיף 18 עבירות ועונשים	
סעיף 19 אחריות מנהלים	
סעיף 20 אחריות לעבירות תעבורה	
סעיף 21 הפסקת שירות	
פרק ח : הוראות שונות	
סעיף 22 אגרות	
סעיף 23 שינוי התוספת הראשונה	
סעיף 24 ביצוע ותקנות	
סעיף 25 דין המדינה	
סעיף 26 אישור ועדת הכלכלה	
סעיף 27 שמירת דינים	
סעיף 28 הוראת מעבר	

סעיף 29	ביטול
סעיף 30	חובת התקנת תקנות
סעיף 31	תחילה

חוק שירותי הובלה, תשנ"ז-1997

פרק א': מטרת החוק

1. חוק זה בא להגביר את הבטיחות בהפעלת רכב מסחרי ובמתן שירות הובלה, ולהגן על הצרכן ועל איכות הסביבה.

מטרת החוק

פרק ב': פרשנות

2. בחוק זה —
 "אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים", "אחראי על הניהול המקצועי",

הגדרות

"קצין בטיחות" — מי שהוסמכו לכך לפי סעיף 16;
 "בעל" — כהגדרתו בפקודה;
 "המפקח" — המפקח על התעבורה כהגדרתו בפקודה;
 "הפקודה" — פקודת התעבורה;
 "חומר מסוכן" — חומר דליק, לקיח, נפיץ, רעיל, מחמצן, מאכל, מדבק או רדיואקטיבי, או גז דחוס או מונזל, וכן כל חומר אחר שבהובלתו הוא עלול להיות

מסוכן לבריאות האדם;
 "מוביל" — מי שמפעיל שירות הובלה;
 "משקל כולל מותר" — המשקל הכולל המותר המצוין ברשיון הרכב שניתן לפי

הפקודה;
 "רכב מסחרי" — רכב מסחרי כהגדרתו בפקודה, שמשקלו הכולל המותר 10,000

ק"ג או יותר, ולענין הובלת חומר מסוכן, רכב מסחרי בכל משקל כולל מותר;

"רשיון מוביל" — רשיון למתן שירות הובלה לפי חוק זה;
 "שטר מטען" — הסכם הובלה בכתב בין מזמין שירות הובלה לבין המוביל;
 "שירות הובלה" — הובלת מטען ברכב מסחרי, בין שההובלה נעשית כשירות

לזולת ובין שהיא נעשית לצרכיו של המוביל;
 "תקנות התעבורה" — תקנות התעבורה, התשכ"א-1961;
 "השר" — שר התחבורה.

(תיקון מס' 2)
תשס"ו-2005

פרק ג': הסדרת שירות הובלה

3. לא יפעיל אדם שירות הובלה, אלא לפי הוראות חוק זה.

הפעלת שירות הובלה

4. לא יתן אדם שירות הובלה, בעצמו או באמצעות אחר, אלא אם כן בידו רשיון מוביל,

הובלה ברשיון

ושירות ההובלה ניתן בהתאם לסוג הרשיון ולתנאיו.

5. (א) המפקח יוציא, בהתאם להוראות חוק זה, לבעל רכב מסחרי, רשיון מוביל עבור

רשיון מוביל

כל רכב מסחרי שבו הוא יתן שירות הובלה.

(ב) רשיון מוביל יינתן לפי סוג המטען המובל ולפי סוג הרכב המוביל אותו.

(ג) תוקפו של רשיון מוביל הוא לשנה אחת; השר רשאי לקבוע תקופה אחרת על פי

אמות מידה שיקבע, לענין הרכב או המטען.

6. רשיון מוביל אינו ניתן להעברה לאדם אחר, או לגבי רכב מסחרי אחר.

איסור העברת
רשיון
תנאים למתן
רשיון מוביל

7. (א) השר יקבע תנאים למתן רשיון מוביל לסוגיו, כדי להבטיח את אלה:

(1) כי למבקש רשיון מוביל או לאדם מטעמו האחראי על שירות ההובלה יש את כל אלה:

(א) הכשרה מקצועית מתאימה לפי סוג המטען וסוג הרכב המסחרי

שלגביו מבוקש הרשיון;

(ב) מקום מתאים למתן שירות ההובלה, לרבות מקום חניה לרכב המסחרי;

(ג) ציוד ומתקנים מתאימים למתן שירות ההובלה;

(ד) הסדרים למתן שירותי תחזוקה נאותים לרכב המסחרי;

(ה) לגבי סוג מסוים של הובלה כפי שיקבע בתקנות — רכב מסחרי במספר ובסוג הדרושים להובלה בטיחותית;

(2) התאמת מבנה הרכב המסחרי למטען המובל;

(3) פיקוח על בטיחות במתן שירות ההובלה על ידי קצין בטיחות, ובהובלת חומר מסוכן — גם על ידי אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים; בענינים אלה רשאי השר גם לקבוע את דרכי הפיקוח ומועדיו, בהתחשב, בין היתר, במספר כלי הרכב המסחריים שבאמצעותם ניתן שירות ההובלה.

(ב) השר רשאי לקבוע תנאים נוספים למי שנותן שירות הובלה באמצעות שישה כלי רכב מסחריים או יותר, או שירות הובלה של חומר מסוכן, לרבות העסקת אחראי על הניהול המקצועי, הכל כדי להבטיח סדרי בטיחות ותחבורתיים ומניעת נזק סביבתי.

8. (א) המפקח רשאי לדרוש ממבקש רשיון מוביל למסור לו פרטים בדבר סוגי הרכב המסחרי שברשותו, סוגי המטען שברצונו להוביל וכל פרט אחר הדרוש למפקח כדי להחליט בבקשה.

מסירת פרטים
למפקח

(ב) מבקש רשיון ימסור למפקח כל פרט שדרש המפקח לפי סעיף קטן (א); לא מסר המבקש פרט כאמור, רשאי המפקח שלא לתת לו רשיון מוביל.

9. לשם שמירה על הבטיחות במתן שירות ההובלה, רשאי המפקח לקבוע ברשיון מוביל, כי בעל רשיון מוביל וכן המועסקים על ידו או מטעמו בשירות ההובלה, לרבות בנהיגה, בטעינה, בפריקה ובמתן טיפול לרכב המסחרי ולמטען שבו, יעמדו בתנאים אלה הכל כפי שנקבע בתקנות:

תנאים לרשיון
מוביל

- (1) הם בעלי הכשרה מתאימה ;
- (2) הם עברו הדרכה תקופתית ובדיקה רפואית תקופתית במועדים ובהיקף כקבוע בתקנות, כל אחד לפי סוג עיסוקו ;
- (3) לענין חומר מסוכן — הם בעלי הכשרה מיוחדת, כל אחד לפי סוג עיסוקו.
10. קיבל אדם רשיון לפי חוק זה במרמה, רשאי המפקח, לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו, לבטל את הרשיון.
11. (א) הורשע מבקש רשיון מוביל בעבירה לפי חוק זה או באחת העבירות המנויות בחלק א' בתוספת הראשונה וטרם חלפו שנתיים מיום ההרשעה, רשאי המפקח, לאחר שנתן לאדם הזדמנות לטעון את טענותיו ובהתחשב באופי העבירה ובחומרתה, שלא לתת לו רשיון לפי חוק זה.
- (ב) קיבל אדם רשיון מוביל ולאחר מכן הורשע בעבירה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי המפקח, לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו, לבטל את רשיון המוביל או להתלותו לתקופה שלא תעלה על 180 ימים.
- (ג) לא קיים אדם תנאי מהותי מתנאי הרשיון, או גרם בהובלת המטען נזק שהיה בו כדי לסכן את הציבור או לפגוע בבטיחותו, רשאי המפקח, לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו, לבטל את רשיון המוביל או להתלותו לתקופה שלא תעלה על 180 ימים.
- (ד) בסעיף זה, "ביטול רשיון המוביל" — ביטול כל הרשיונות שבידי אותו אדם, או חלקם, וכן אי חידוש רשיונות כאמור.

ביטול רשיון
שהושג במרמה

סייג למתן רשיון או
להחזקת רשיון
(תיקון מס' 2)
תשס"ו-2005

12. לא יסרב בעל רשיון מוביל לתת שירות הובלה לזולת על פי הרשיון שבידו מטעם בלתי סביר.
13. (בוטל).

סירוב למתן
שירות הובלה

(תיקון מס' 1)
תשס"ה-2005

פרק ד': שטר מטען

- 13א. (א) מזמין שירות הובלה ימסור למוביל הודעה בכתב, ובה פרטים לגבי סוג המטען שהוא מבקש להוביל ומשקלו, ואם המטען הוא חומר מסוכן, גם פרטים לענין זיהויו וסיווגו, הסיכונים הכרוכים בו ובהובלתו ודרכי הטיפול בו.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) לענין מסירת פרטים על משקל המטען יחולו על מזמין שירות הובלה של מטען המיועד לשימוש מסחרי של המזמין.
- (ג) בסעיף זה, "מזמין שירות הובלה" — מי שמצוין בשטר המטען כמזמין שירות ההובלה.

הודעה בכתב של
מזמין שירות הובלה
(תיקון מס' 2)
תשס"ו-2005

14. (א) לא יוביל בעל רשיון מוביל מטען ברכב מסחרי ולא ירשה לאחר להוביל מטען ברכב מסחרי אלא על פי אחד מאלה :

חובה להחזיק בשטר
מטען או במסמך אחר

- (1) שטר מטען ;
- (2) מסמך אחר, כפי שייקבע בתקנות, אם המטען המובל שייך למוביל.
- (ב) שטר המטען יכלול את הפרטים האמורים בסעיף 13א, ייערך כפי שייקבע בתקנות ויכלול את הפרטים שנקבעו בהן.
- (ג) בשטר המטען ייקבע היקף אחריותו של המוביל למטען והיקף הביטוח מפני נזקים או מפני אובדן המטען.
- (ד) שטר המטען לא יכלול פטור כללי מאחריות לאובדן או לנזק למטען.

(תיקון מס' 2)
תשס"ו-2005

(ה) שטר מטען או מסמך אחר לפי סעיף זה יהיה בכל עת ההובלה בידי נוהג הרכב המסחרי.

(ו) בעל רשיון מוביל ישמור את שטר המטען לתקופה ובדרך שייקבעו בתקנות.

פרק ה': פיקוח

15. (א) השר רשאי למנות מקרב עובדי משרדו פקחים לענין חוק זה; הודעה על מינוי פקח תפורסם ברשומות.

מינוי פקחים
וסמכויותיהם

(ב) שוטר או פקח רשאים, בכל עת סבירה, להיכנס לכל מקום שבו ניתן שירות הובלה או המיועד למתן שירות הובלה או לחניית הרכב, לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה; כן רשאים הם לדרוש מבעל רשיון לפי חוק זה שיציג בפניהם את הרשיון, וכן ממנו ומכל מי שמועסק על ידו או מטעמו בשירות ההובלה — להציג בפניהם כל מסמך הקשור במתן שירות ההובלה, ולאפשר להם לבדוק את המטען; כמו כן רשאים הם לדרוש את שקילת הרכב המסחרי והמטען המובל בו בדרך שתיקבע בתקנות.

16. (א) המפקח רשאי להסמיך אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים, אחראי על הניהול המקצועי, או קצין בטיחות, אם התקיימו בהם התנאים הדרושים למילוי התפקידים האמורים, לפי סוג התפקיד, כפי שנקבע בתקנות.

הסמכות

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע דרישות לענין —
(1) רשיון נהיגה;

(2) הכשרה מתאימה בטיפול ברכב מסחרי ובתחזוקתו, ידיעת כללי פריקה וטעינה וניהול מקצועי למתן שירותי הובלה;

(3) ניסיון בתפקיד ארגוני בתחום הובלת מטען ברכב מסחרי.

פרק ו': שירות הובלה לישראל וממנה

17. (א) הוראות חוק זה לא יחולו על שירות הובלה שמטרתו היחידה היא הובלת מטען למדינת ישראל וממנה, הנעשית ברכב מסחרי הפטור מחובת רישום ורשיון רכב לפי סעיף 2 לפקודה.

סייג לתחולת החוק

(ב) על אף הוראת סעיף קטן (א), רשאי השר, לשם הבטחת מטרות חוק זה, לקבוע הוראות מיוחדות לענין שירות ההובלה האמור באותו סעיף קטן, לגבי כל אחד מאלה:

(1) הובלת חומרים מסוכנים, לרבות הכשרה מקצועית מתאימה של הנהג המוביל את המטען, התאמת מבנה הרכב המסחרי למטען המובל, דרכי האריזה של המטען וכל הוראה אחרת הנדרשת כדי למנוע סכנה לציבור ולהבטיח את בטיחותו;

(2) שטר מטען;

(3) דרכי הפיקוח על מתן שירות הובלה כאמור בסעיף זה.

פרק ז': עבירות ועונשים

18. (א) העושה אחד מאלה, דינו — קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן — חוק העונשין), ואם עשה אחד מהאמור בפסקאות (1), (3) או (5), בעת הובלת חומרים מסוכנים, באופן או בנסיבות שעלולות לסכן את הציבור

עבירות ועונשים
(תיקון מס' 2)
תשס"ו-2005

או לפגוע בבטיחותו, דינו – הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין –

- (1) מוביל מטען ברכב מסחרי ללא רשיון מוביל, בניגוד להוראות סעיף 4, או אינו מקיים תנאי שנקבע לקבלת רשיון מוביל כאמור בסעיף 7, או אינו מקיים תנאי ברשיון מוביל כאמור בסעיף 9;
- (2) מעביר רשיון מוביל לאדם אחר או לרכב מסחרי אחר, בניגוד להוראות סעיף 6;

- (3) מוביל מטען ללא שטר מטען או מסמך אחר, בניגוד להוראות סעיף 14 או מוביל מטען עם שטר מטען או מסמך אחר, שאינם כוללים את כל הפרטים הנדרשים לפי הוראות אותו סעיף;

(תיקון מס' 2)
תשס"ו-2005

- (3א) אינו מוסר הודעה למוביל כנדרש לפי הוראות סעיף 13א, או מוסר הודעה כאמור שאינה כוללת את כל הפרטים הנדרשים לפי אותו סעיף או הכוללת פרטים שאינם נכונים;

(תיקון מס' 2)
תשס"ו-2005

- (4) מסרב לתת שירות הובלה לזולת מטעם בלתי סביר, בניגוד להוראות סעיף 12;

- (5) אינו מאפשר לשוטר או לפקח לבצע את הפעולות האמורות בסעיף 15(ב), או אינו נענה לדרישותיהם לפי אותו סעיף;

- (6) עובר על הוראה מהוראות התקנות לפי חוק זה, אלא אם כן נקבע עונש קל מזה בתקנות.

- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א)(1), ועושה העבירה המשיך בהפעלת רכב מסחרי לאחר שקיבל התראה מאת המפקח לענין ההפרה, דינו – בנוסף לכל עונש אחר, קנס נוסף, בשיעור האמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, לכל יום שבו נמשכת העבירה.

- (ג) נעברה עבירה לפי סעיף זה בידי תאגיד, דינו – קנס פי ארבעה מהקנס שנקבע לעבירה.

19. נעברה עבירה לפי סעיף 18(א) בידי תאגיד, חזקה היא כי בעל תפקיד בתאגיד או עובד בכיר האחראי לתחום שלגביו נעברה העבירה, עבר את העבירה, אלא אם כן הוכיח כי העבירה נעברה בלא ידיעתו וכי נקט אמצעים סבירים כדי למנוע את העבירה; לענין סעיף זה, "בעל תפקיד בתאגיד" – המנהל הכללי וכל מי שאחראי בתאגיד על פעילותו של התאגיד לענין הובלת מטען.

אחריות מנהלים

20. (א) (1) בעל רשיון מוביל חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה מהעבירות המפורטות בחלק ב' בתוספת הראשונה, ברכב מסחרי, בידי נוהג הרכב המסחרי, בעת מתן שירות ההובלה (בסעיף זה – עבירה); המפר חובתו האמורה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

אחריות לעבירות
תעבורה

- (2) נעברה עבירה לפי פסקה (1), חזקה היא כי בעל רשיון מוביל הפר את חובתו לפי הוראות אותה פסקה, אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

- (ב) (1) מוסר מטען יבדוק, בעת העמסת מטען על רכב מסחרי, את התאמת משקל המטען למשקל המטען שהותר להובלה ברכב לפי רשיון הרכב (בסעיף זה – המשקל המותר), וידרוש מהמוביל להפסיק לאלתר העמסה על הרכב של מטען שמשקלו עולה על המשקל המותר;

הפר מוסר המטען את חובתו האמורה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

(2) נעברה עבירה לפי תקנה 85(א)(5) לתקנות התעבורה, בידי נוהג הרכב המסחרי בעת מתן שירות ההובלה, חזקה היא כי מוסר המטען הפר את חובתו לפי פסקה (1), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל הניתן כדי למלא את חובתו.

(3) לענין סעיף קטן זה, "מוסר מטען" – מי שבידו השליטה או ההחזקה במטען בעת העמסתו מטעם בעלי המטען או מטעם מי שזים את הזמנת שירות ההובלה, או מי מטעמם של כל אלה, ובלבד שהמטען מיועד לשימוש מסחרי.

הפסקת שירות

21. (א) הוגש כתב אישום לפי חוק זה נגד אדם שהוביל מטען או שנתן שירות הובלה בלא רשיון לפי החוק, או בניגוד לתנאי מהותי ברשיון, רשאי המפקח להורות בכתב על הפסקה זמנית של מתן שירות ההובלה, לרבות על סגירת מקום שבו ניתן השירות, ובלבד שמשך הפסקה כאמור לא יעלה על שישים ימים מיום כניסתה לתוקף של ההוראה; הוראה כאמור תיכנס לתוקפה חמישה ימים אחרי נתינתה אלא אם כן נקבע בה מועד אחר, או אם היא בוטלה או שונתה על ידי בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ב).

(ב) בית משפט שלום רשאי, לבקשת הנפגע, לאשר את הוראת המפקח, לשנותה או לבטלה.

(ג) הורשע בעל רשיון מוביל בעבירה לפי חוק זה, רשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש, לצוות על ביטול הרשיון או על הפסקת מתן שירות ההובלה, לרבות על סגירת מקום שבו ניתן השירות, או לצוות על כל דרך אחרת הנראית לו מתאימה להפסקת מתן השירות, או לצוות עליו להימנע מכל פעולה כפי שיפרט בצו ולתקופה שיקבע.

פרק ח': הוראות שונות

22. השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות אגרות בעד מתן רשיון לפי חוק זה או חידושו, או בעד הוצאה של כל מסמך או מתן הסמכה לפי חוק זה.

אגרות

23. השר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי בצו לשנות את התוספת הראשונה.

שינוי התוספת הראשונה ביצוע ותקנות

24. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

(ב) השר, בהסכמת השר לאיכות הסביבה, ולענין חומרים רדיו-אקטיביים ומכשירי קרינה – גם בהסכמת ראש הממשלה, יקבע הוראות מיוחדות המתייחסות להובלת חומרים מסוכנים, לענין סיווגם, כמותם וריכוזם, התנאים לקבלת רשיון מוביל, לרבות תנאים שמטרתם להבטיח סדרי בטיחות תחבורתיים ומניעת נזק סביבתי, וכן תנאים לענין הובלת חומרים מסוכנים שהוראות סעיף 17(ב) חלות עליה.

25. (א) חוק זה חל על המדינה.

דין המדינה

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), חוק זה לא יחול על הגופים המפורטים בתוספת השניה או על סוגי הובלות הקבועים בה, ובלבד שהובלת חומרים מסוכנים תיעשה, ככל האפשר בנסיבות הענין, בהתאם להוראות לענין בטיחות ואיכות הסביבה לפי חוק זה, למעט ההוראות בענין סדרי פיקוח ודיווח; השר, בהסכמת השר הממונה על גוף מהגופים המפורטים בתוספת השניה ובהסכמת

השר לאיכות הסביבה, רשאי לקבוע הוראות לענין מסמכים שישמשו בהובלות לפי סעיף קטן זה ולענין סדרי הפיקוח והדיווח עליהן.

26. תקנות וצווים לפי חוק זה טעונים אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

27. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין.

28. (א) אדם שנתן שירות הובלה ערב תחילתו של חוק זה, והגיש למפקח בקשה לרשיון מוביל בתוך 60 ימים מיום כניסתו לתוקף של חוק זה, רשאי להמשיך ולתת את שירות ההובלה עד להחלטת המפקח בענינו.

(ב) המפקח יפרסם בארבעה עיתונים יומיים לפחות, שאחד מהם הוא בשפה העברית ואחד מהם בשפה הרוסית, את תוכנו של סעיף קטן (א).

(ג) המפקח רשאי, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, להאריך את תקופת 60 הימים האמורה בסעיף קטן (א), ב-60 ימים נוספים.

29. הכותרת "פרק חמישי, סוכנים להובלה ביבשה או בים" וסעיפים 56 עד 69 לחוק המסחרי העותומני — בטלים.

30. תקנות לביצוע חוק זה יותקנו בתוך שישה חודשים מיום פרסומו.

31. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיף 11(א), תשעה חודשים מיום פרסומו.

(ב) תחילתו של סעיף 11(א) שנתיים מיום פרסומו של חוק זה.

אישור ועדת
הכלכלה
שמירת דינים
הוראת מעבר

ביטול

חובת התקנת
תקנות
תחילה

התוספת הראשונה

(סעיף 11)

חלק א'

(1) עבירות לפי התוספת הרביעית לפקודה.

(2) עבירות לפי תקנות 85, 168, 306, 308(ד) ו-364ד לתקנות התעבורה.

(תיקון מס' 2)
תשס"ו-2005

(סעיף 20)

חלק ב'

עבירות לפי תקנות 26(2), 27(א), 85, 87, 168, 306, 308(ד) ו-364ד לתקנות התעבורה.

(תיקון מס' 2)
תשס"ו-2005

התוספת השניה

(סעיף 25(ב))

(1) צבא הגנה לישראל.

(2) משטרת ישראל.

(3) שירותי בתי הסוהר.

(4) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה או של משרד הבטחון, שעיקר פעילותן בתחום בטחון המדינה או יחסי החוץ שלה, וכל הובלה בעלת אופי בטחוני-סודי הנעשית בכלי רכב מטעמן.

(5) הוועדה לאנרגיה אטומית, מכרזי המחקר הגרעיני הפועלים תחת פיקוחה וכל הובלה הנעשית בכלי רכב הפועל מטעמן.

(6) הובלות בעלות אופי בטחוני-סודי, גם כשהמוביל אינו אחד הגופים האמורים בפסקאות (1) ו-(4).

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

יצחק לוי
שר התחבורה

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

תוכן העניינים: תקנות שירותי הובלה

עמוד

פרק ראשון: הגדרות

1. הגדרות 4

פרק שני: רישיון מוביל

2. תנאים לקבלת רישיון מוביל 6
3. בקשה לרישיון מוביל 6
4. סוגי רישיון מוביל 7
5. מתן רישיון מוביל 7
6. פקיעת תוקפו של רישיון מוביל 8

פרק שלישי: הובלת חומר מסוכן

7. סייגים ותנאים לרישיון 9
8. תנאים להובלת חומר מסוכן 9
9. שטר מטען להובלת חומר מסוכן 10
10. כרטיס בטיחות 10
11. היתר לנהג להוביל חומר מסוכן 10
12. אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים 11
13. הפרדת חומרים מסוכנים 11
14. סימון רכב המוביל חומר מסוכן 11
15. הוראות מיוחדות להובלת חומרים 12
16. חובות מוביל החלות גם על הנהג 12
17. חניית רכב המוביל חומר מסוכן 12
18. הוראות לענין רכב שמטענו פורק 12
19. דיווח 12

פרק רביעי: שטר מטען ותעודת מטען

20. שטר מטען ותעודת מטען 13
21. הצגת שטר מטען ותעודת מטען 13

פרק חמישי: הדרכה והכשרה

22. הכשרה 14

23. השתלמות 14

פרק שישי : הסמכה

24. הסמכת אחראי על ניהול מקצועי 15

25. התלייה או ביטול הסמכה של אחראי על ניהול מקצועי 15

עמוד

פרק שביעי : הוראות שונות

26. אגרות 16

27. הצמדה 16

28. תחילה 16

29. הוראת מעבר 16

תוספת ראשונה (תקנות 3(ב)6, 8(א)4 ו-3(ב)) – רשימת ציוד בטיחות

חלק א' : ציוד עזרה ראשונה וציוד מגן אישי לנהג 17

חלק ב' : ציוד בטיחות נוסף לרכב מוביל חומר מסוכן

מקבוצת סיווג 7 – חומרים רדיואקטיביים 19

תוספת שניה (תקנות 8(ג)2, 14(א) ו-18(א)) – כמויות 19

תוספת שלישית (תקנה 10(א)) – כרטיס בטיחות 21

תוספת רביעית (תקנה 14) – סימון רכב

חלק א' : שלטי סימון 22

חלק ב' : סימני אזהרה 23

תוספת חמישית (תקנה 20(א))

חלק א' : 1. שטר מטען 24

2. תעודת מטען להובלה עצמית 25

חלק ב' : 1. שטר מטען להובלת חומר מסוכן 26

2. תעודת מטען להובלה עצמית של חומר מסוכן 28

תוספת שישית (תקנה 26) – אגרות 30

צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שירותי הובלה ושירותי גרורים) (ביטול),

התשס"א-2001 31

תקנות שירותי הובלה, התשס"א - 2001

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 5(ג), 7, 9, 14, 16, 22, 24 ו-26 לחוק שירותי הובלה, התשנ"ז 1997- (1) (להלן - החוק), לענין הפרק השלישי בהסכמת ראש הממשלה והשר לאיכות הסביבה, ולענין תקנות 24 ו-25 באישור שר האוצר לפי סעיף 39 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985(2), ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה :

פרק ראשון : הגדרות

1. הגדרות

בתקנות אלה -

- "אד"ר" - האמנה האירופית להובלת חומרים מסוכנים בכבישים (ADR) שעותק שלה מופקד לעיון הציבור במשרדי המפקח בירושלים, בתל אביב ובחיפה, ובמרכז המידע ;
- "אחראי על הניהול המקצועי" - מי שהמפקח הסמיכו לפי תקנה 24 ;
- "אימ"ו" - ארגון הספנות הבין-לאומי (IMO) ;
- "איקא"ו" - ארגון התעופה האזרחית הבין-לאומי (ICAO) ;
- "בודק קרינה מוסמך" - כהגדרתו בתקנה 1 לתקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג 1992- (3) (להלן - תקנות הבטיחות) ;
- "הובלה בשכר" - שירות הובלה הנעשה בתמורה ;
- "הובלת חומר מסוכן" - הובלת חומר מסוכן ברכב מסחרי בין בהובלה עצמית ובין בהובלה בשכר ;
- "הובלה כללית" - כל הובלה למעט הובלת חומרים מסוכנים
- "הובלה עצמית" - שירות הובלה הנעשה שלא בתמורה לצרכיו של המוביל ברכב מסחרי שבבעלותו או שבשליטתו ;
- "הוראות איקא"ו" - הוראות טכניות להובלת חומרים מסוכנים באוויר for the Safe (Technical Instructions
- (Transport of Dangerous Goods by Air ;
- "היתר" - היתר להובלת חומר מסוכן שנתן המפקח לנהג, לפי תקנה 11(א) ;
- "הממונה" - הממונה על קרינה סביבתית במשרד לאיכות הסביבה ;
- "המפקח", "מוביל", "רשיון מוביל", "רכב מסחרי", "שטר מטען" - כהגדרתם בחוק ;

"הספר הכתום" (Orange Book) - ספר ההמלצות להובלת חומרים מסוכנים שהגדירה ככאלה ועדת המומחים של האו"ם להובלת מטענים של חומרים מסוכנים (United Nations Committee of Experts on the Transport Of Dangerous Goods); כנוסחו המעודכן, שעותק שלו מופקד לעיון הציבור במשרדי המפקח בירושלים, בתל אביב ובחיפה, ובמרכז המידע;

"הקודקס של אימ"ו" - הקודקס הבין-לאומי הימי למטענים מסוכנים שפרסם אימ"ו (IMDG Code);

"חבילה שגרתית" - כהגדרתה ב-ST-1;

"חומר מסוכן" - כהגדרתו בחוק שהוא חומר מן החומרים המפורטים בספר הכתום ובהתאם להוראותיו ולמעט פסולת רגילה כהגדרתה בתקנות בריאות העם (טיפול בפסולת במוסדות רפואיים), התשנ"ז 1997-4);

"חומר רדיואקטיבי" - כהגדרתו בספר הכתום;

"מוסר מטען" - מי שבידו השליטה או החזקה במטען לפני העמסתו;

"מספר או"ם" (UN Number) - מספר בן ארבע ספרות לזיהוי חומר מסוכן או קבוצת חומרים מסוכנים, כפי שנקבע בספר הכתום;

"מרכז המידע" - כל אחד מאלה:

- (1) מרכז מידע ומבצעים אחד של המשרד לאיכות הסביבה ופיקוד העורף שבמשרדי פיקוד העורף ברמלה;
- (2) מרכז המידע של המוסד לבטיחות ולגהות;

"סוג הרשיון" - סוג רשיון מוביל כמפורט בתקנה 4;

"קבוצת סיווג" - קבוצת סיווג מתוך 9 קבוצות של חומרים מסוכנים המסווגים לפי הספר הכתום לפי הסיכון שלהם או הסיכום השולט מתוך כמה סיכונים הגלומים בהם;

"קוד חירום" - קוד המורכב מספרות ואותיות המפרט את הפעולות שיש לנקוט בעת אירוע חומר מסוכן וכלול ברשימת ההובלה המאושרת (Health and Approved Carriage List) של הועדה לבריאות ולבטיחות (Safety Commission) של ממשלת בריטניה, שעותק שלו מופקד לעיון הציבור במשרדי המפקח בירושלים, בתל אביב ובחיפה, ובמרכז המידע;

"רי"ד" - האמנה האירופית להובלת חומרים מסוכנים ברכבת (RID);

"רכב" - רכב מסחרי;

"תעודת מטען" - מסמך להובלה עצמית לפי סעיף 14(א)(2) לחוק, שאינו שטר מטען;

"תקנות בין-לאומיות" - הוראות הקודקס של אימ"ו, הוראות איקא"ו, הוראות אד"ר, הוראות רי"ד והמלצות הספר הכתום;

"ST-1" - תקנות הבטיחות להובלת חומרים רדיואקטיביים (the Safe IAEA Safety Regulations for of Radioactive Materials (Series No.ST-1) (1996 Edition) (Standards Transport, שפרסמה הסוכנות הבין-לאומית לאנרגיה אטומית, כנוסחן המעודכן ושעותק שלהן מופקד לעיון הציבור במשרדי המפקח בירושלים, בתל אביב ובחיפה, במשרד הועדה לאנרגיה אטומית בתל אביב ובמשרד הממונה על הקרינה הסביבתית במשרד לאיכות הסביבה);

"תקנות התעבורה" - תקנות התעבורה, התשכ"א 1961-5).

פרק שני: רישיון מוביל

2. תנאים לקבלת רישיון מוביל

(א) במבקש רשיון מוביל או באדם מטעמו האחראי על ההובלה לפי הענין, יתקיימו כל אלה :

- (1) הוא תושב ישראל, ואם הוא תאגיד - הוא רשום בישראל ;
 - (2) הוא סיים קורס הכשרה לפי תכנית שאישר המפקח, כאמור בתקנה 22(א) ;
 - (3) לרשותו מקום למתן שירות הובלה לרבות מקום מתאים לחניית רכב מסחרי, להנחת דעתו של המפקח, מבחינת מיקומו, סדרי התנועה, הכניסה אליו והיציאה ממנו ;
 - (4) לרשותו קצין בטיחות כמשמעותו בפרק י' לתקנות התעבורה (להלן - קצין בטיחות).
- (ב) במבקש רשיון מוביל מהסוגים ב', ג', ו', ז' או ח' או אדם מטעמו האחראי על ההובלה, לפי הענין, יתקיימו גם כל אלה :

- (1) הוא מעסיק קצין בטיחות ;
- (2) הוא מעסיק אחראי על הניהול המקצועי, שסיים קורס הכשרה כאמור בתקנה 24(3) ;
- (ג) נוסף על האמור בתקנות משנה (א) או (ב), לפי הענין, יתקיימו במבקש רשיון מוביל מסוגים ג', ד', ז' או ח' גם כל אלה :
- (1) לרשותו -
- (א) רכב המתאים להובלת חומר מסוכן לפי סוג החומר המובל ;
- (ב) ציוד לכיבוי שריפות וכן ציוד מגן אישי לנהג ;
- (ג) אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים שהוסמך לפי תקנה 12 ;
- (2) בהובלת חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7, חומרים רדיואקטיביים -
- (א) יש לו היתר בר תוקף לעסוק בחומרים רדיואקטיביים, מאת הממונה ;
- (ב) הרכב וציוד הבטיחות שבו נבדק בידי בודק קרינה מוסמך ויש לו אישור בר תוקף על כך ;
- (ג) אם הוא מוביל חומר בכמות העולה על האמור בתוספת הראשונה לתקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ס-1980(6) - בידו גם אישור להעברת חומר מסוכן שנתן לו מנהל הועדה לאנרגיה אטומית שליד משרד ראש הממשלה (להלן - הועדה לאנרגיה אטומית), או מי שהוא הסמיך לכך.

3. בקשה לרישיון מוביל

- (א) בקשה למתן רישיון מוביל תוגש למפקח לפי טופס שאפשר לקבלו במשרדי המפקח.
- (ב) בטופס הבקשה ימלא המבקש את כל הפרטים המפורטים להלן :
- (1) הפרטים שבתקנה 2(א)(1) עד (4) ;
- (2) מספר כלי הרכב שהוא מפעיל, בין בעצמו ובין בשיתוף עם אחרים ושמות בעליהם או המחזיקים בהם ;
- (3) הפרטים על הרכב המופיעים ברישיונות הרכב וסוג המטענים המובלים בהם ;
- (4) שמות בעלי התפקידים העומדים לרשותו ובהם המנהלים, קצין הבטיחות, האחראי על הניהול המקצועי ואחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים, לפי הענין ;
- (5) מקום מתן שירות ההובלה, שטח החניה העומד לרשותו וכתובתם ;
- (6) היתה הבקשה לרישיון מוביל מסוגים ג', ד', ז' או ח' - רשימת ציוד בטיחות כמפורט בתוספת הראשונה, לגבי כל רכב.
- (ג) לטופס הבקשה יצרף המבקש אישורים או תעודות כמפורט להלן :
- (1) אם הוא תאגיד - אישור לענין רישומו מאת הרשות המוסמכת ;
- (2) תעודה על סיום קורס הכשרה כאמור בתקנה 2(א)(2), שלו או של אדם מטעמו האחראי על שירות ההובלה ;

(3) אם מבוקש הרישיון האמור לגבי מכלית או רכב שמותקן עליו מכל להובלת חומר מסוכן - אישור ממעבדה שהסמיך המפקח (להלן - מעבדה מוסמכת), כי הרכב כשיר להובלת חומר מסוכן מהסוג המפורט בבקשה וכי הוא עומד בדרישות התקנות הבין-לאומיות או בדרישות תקן ישראלי 819 - מכליות להובלת חומרים מסוכנים, לפי העניין;
(4) אישור של קצין בטיחות כי הוא עומד לרשות המבקש במתן שירותי פיקוח.

4. סוגי רישיון מוביל

רישיון מוביל, בין בהובלה עצמית ובין בהובלה בשכר, יהיה מסוגים כמפורט להלן:
(1) סוגי רישיון מוביל בהובלה עצמית:
(א) סוג א' - רישיון מוביל להובלה כללית עצמית באמצעות חמישה כלי רכב לכל היותר, בין שלו ובין של אחר;
(ב) סוג ב' - רישיון מוביל להובלה כללית עצמית באמצעות שישה כלי רכב או יותר, בין שלו ובין של אחר;
(ג) סוג ג' - רישיון מוביל להובלה עצמית של חומרים מסוכנים באמצעות חמישה כלי רכב לכל היותר, בין שלו ובין של אחר;
(ד) סוג ד' - רישיון מוביל להובלה עצמית של חומרים מסוכנים באמצעות שישה כלי רכב או יותר בין שלו ובין של אחר;
(2) סוגי רישיון מוביל בהובלה בשכר:
(א) סוג ה' - רישיון מוביל להובלה כללית בשכר באמצעות חמישה כלי רכב לכל היותר, בין שלו ובין של אחר;
(ב) סוג ו' - רישיון מוביל להובלה כללית בשכר באמצעות שישה כלי רכב או יותר, בין שלו ובין של אחר;
(ג) סוג ז' - רישיון מוביל להובלת חומרים מסוכנים בשכר באמצעות חמישה כלי רכב לכל היותר, בין שלו ובין של אחר;
(ד) סוג ח' - רישיון מוביל להובלת חומרים מסוכנים בשכר באמצעות שישה כלי רכב או יותר, בין שלו ובין של אחר;

5. מתן רישיון מוביל

(א) המפקח ייתן לבעל רכב מסחרי רישיון מוביל מסוג כאמור בתקנות אלה לגבי כל רכב שבו ייתן מוביל שירות הובלה.
(ב) ברישיון מוביל יצוינו פרטים אלה:
(1) סוג רישיון המוביל;
(2) שם המוביל כתובתו ומספר רישיון המוביל;
(3) תקופת תוקפו של הרישיון;
(4) מספר הרישוי של הרכב המסחרי;
(5) סוג המטען שהותר להובלה ברכב;
(6) תנאים נוספים להבטחת בטיחות ההובלה.
(ג) בידי נוהג הרכב יימצא, בכל עת ההובלה, אישור לאותו רכב, מאת המפקח, הכולל את הפרטים האלה:
(1) שם בעל הרישיון, כתובתו ומספר רישיון המוביל;
(2) מספר הרישוי של הרכב;
(3) סוג המטען שהותר להובלה ברכב;
(4) פירוט התנאים הנוספים שקבע המפקח לפי תקנת משנה (ב) ותקנה 7(א)

6. פקיעת תוקפו של רישיון מוביל

יצא רכב מסחרי מכלל שימוש, שונה מבנהו או ייעודו, הועברה הבעלות בו או פקע תוקף רישיון הרכב שלו, יפקע תוקפו של רישיון המוביל שניתן לגביו ובעל הרישיון יחזירו למפקח.

פרק שלישי : הובלת חומר מסוכן

7. סייגים ותנאים לרישיון

- (א) המפקח רשאי לסייג רישיון מוביל מסוג ג', ד', ז' או ח' להובלת חומר מסוכן מסוים או לאופן הובלתו.
- (ב) המפקח רשאי להתנות מתן רישיון כאמור בתקנת משנה (א) בליווי של רכב אחר, בהתקנה ברכב של מכשיר קשר מכשיר איכון ואיתור או מכשיר אחר לתקשורת מסוג שאישר המפקח, בקיום תנאים נוספים להבטחת ההובלה של החומר המסוכן, בקביעת מסלול נסיעתו של הרכב, בהוראות לגבי חנייתו של הרכב ולגבי שעות ההובלה, ובקיום הוראות באשר לטעינתו ופריקתו של המטען.
- תיקון ס' 7(ב) : ק"ת 6366, 2005.
- (ג) לא יחודש רישיון להובלת חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7 - חומרים רדיואקטיביים, אלא אם כן בודק קרינה מוסמך בדק את הרכב וצידו והמבקש המציא אישור על כך.
- (ד) לא יינתן רישיון מוביל מסוג ג', ד', ז' או ח' לגבי רכב שגילו עולה על 15 שנים.

8. תנאים להובלת חומר מסוכן

- (א) לא יוביל אדם ולא ירשה לאחר להוביל חומר מסוכן אלא אם כן נתקיימו כל אלה :
 - (1) ההובלה נעשית על פי שטר מטען או תעודת מטען לחומרים מסוכנים, לפי העניין ;
 - (2) הנוהג ברכב מחזיק באישור בר תוקף, לאותו רכב שניתן למוביל לפי תקנה 5(ג) ;
 - (3) בידי נוהג הרכב היתר ;
 - (4) הרכב מצויד במכשירים ובאבזרים תקינים, המוכנים להפעלה מיידית לכיבוי שריפות ולמניעת אסונות, בציד עזרה ראשונה ובציוד מגן אישי לנהג כמפורט בחלק א' בתוספת הראשונה ;
 - (5) ההפרדה, הסימון וההוראות המיוחדות שבתקנות 13 עד 15.
- (ב) לא יוביל אדם ולא ירשה לאחר להוביל חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7 - חומרים רדיואקטיביים, אלא אם כן נתקיימו גם כל אלה :
 - (1) להובלה בכמות העולה על הכמות הנקובה בתוספת הראשונה לתקנות הרוקחים - ניתן אישור ממנהל הועדה לאנרגיה אטומית או מי שהוא הסמיך לכך ;
 - (2) ההובלה נעשית בהתאם להוראות ST-1 ולתנאי ההיתרים והאישורים שניתנו לגביה ;
 - (3) הרכב מצויד גם בציוד כמפורט בחלק ב' בתוספת הראשונה.
- (ג) הוראות תקנת משנה (א) לא יחולו על אדם המוביל או המרשה לאחר להוביל -
 - (1) חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7 - חומרים רדיואקטיביים, שהוא חבילה שגרתית ;
 - (2) ברכב מסחרי שמשקלו הכולל המותר קטן מ-10,000 ק"ג, חומר מסוכן למעט חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7 - חומרים רדיואקטיביים, בכמות פחותה מהכמות האמורה בתוספת השנייה.

9. שטר מטען להובלת חומר מסוכן

- (א) שטר מטען או תעודת מטען להובלת חומר מסוכן יהיו כאמור בתקנה 20 ונוסף על האמור בה יכילו פרטים אלה :
 - (1) שמו המלא של החומר המסוכן, סיווגו ומספר האו"ם שלו לפי הספר הכתום ;
 - (2) השם המלא, מספר הטלפון והמען של שולח החומר המסוכן ושל מקבלו ;

- (3) הצהרה של מזמין ההובלה של החומר המסוכן או של מוסר החומר המסוכן בדבר תוכן המטען, משקלו, נפחו, סיווגו, אריזתו, מילוי וסימונו בהתאם לספר הכתום והתאמתם להוראות ההובלה של חומרים מסוכנים לפי תקנות אלה.
(ב) לשטר המטען ולתעודת המטען יצורף כרטיס בטיחות כאמור בתקנה 10.

10. כרטיס בטיחות

- (א) כרטיס בטיחות להובלת חומרים מסוכנים (בפרק זה - כרטיס בטיחות) יהיה לפי הנוסח שבתוספת כשלישית ויכלול, בין השאר, פרטים אלה:
- (1) שמו המסחרי של החומר המסוכן ושמו לפי הספר הכתום;
 - (2) קבוצת הסיווג, מספר האו"ם וסיווג הסיכון המשני ולעניין קבוצת סיווג 1 - חומרי נפץ, גם קבוצת התאמה, לפי הספר הכתום;
 - (3) קוד החירום של החומר המסוכן המובל;
 - (4) אופי הסיכון של חומר המסוכן והיקפו;
 - (5) רשימת אמצעי הגנה לטיפול בחומר, אופן נטרול החומר, תיאור פעולות החירום הנדרשות במקרים של נזק לאריזה, דליפה, שריפה והוראות עזרה ראשונה;
 - (6) מספרי טלפון להתקשרות במקרה חירום אל משטרת ישראל, שירותי הכבאות, מגן דוד אדום, מרכז המידע ואל יצרן החומר או יבואנו;
 - (7) שם עורך הכרטיס;
 - (8) כל מידע נוסף הנחוץ להובלתו הבטוחה של החומר.
- (ב) מזמין הובלה של חומר מסוכן או מוסר החומר המסוכן להובלה ימסור למוביל בעת הזמנת ההובלה או בעת מסירתו של החומר להובלה את כרטיס הבטיחות המתאים לחומר המסוכן המיועד להובלה.

11. היתר לנהג להוביל חומר מסוכן

- (א) מי שנתקיימו בו, להנחת דעתו של המפקח, התנאים המפורטים להלן רשאי לקבל היתר לנהוג ברכב המוביל חומר מסוכן:
- (1) הוא בעל ותר מוכח של שלוש שנים לפחות בנהיגה ברכב מהסוג שלגביו מבוקש ההיתר;
 - (2) לא נתקיים בו האמור בתקנה 15ב(1) עד (6) לתקנות התעבורה;
 - (3) בשנתיים שקדמו להגשת בקשתו הוא לא הורשע באחת העבירות המנויות בתוספת הראשונה לחוק;
 - (4) סיים בהצלחה קורס הכשרה להובלת חומרים מסוכנים כאמור בתקנה 22(ב)(1) או (2), לפי העניין;
 - (5) לעניין נהיגת מכלית - עמד בקורס לנהיגת מכלית שאישר המפקח.
- (ב) תוקפו של היתר הוא לשנתיים.
- (ג) המפקח רשאי להתלות או לבטל היתר אם נתקיימו בבעל ההיתר האמור בתקנה 15ב(1) עד (3) לתקנות התעבורה או אם עבר על הוראות תקנות 8(א)(1), (2) ו-4(ב), 8(ב), 9(ב) ו-13 עד 17.

12. אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים

- (א) המפקח יסמך אדם לשמש אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים אם נחה דעתו כי נתקיימו באותו אדם כל אלה:
- (1) הוא בעל ניסיון מוכח של שלוש שנים לפחות בהובלה או שיש בידו כתב הסמכה כהגדרתו בתקנה 579 לתקנות התעבורה;
 - (2) עמד בהצלחה בקורס לפי תקנה 22(ב);
 - (3) לא נתקיים בו האמור בתקנה 15ב(1) עד (6) לתקנות התעבורה.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי המפקח להסמך אדם לשמש אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים גם אם לא נתקיימו התנאים המנויים בתקנת

משנה (א) (1) ו (2) ובלבד שהוכיח, להנחת דעתו של המפקח, כי הוא בעל הכשרה או השכלה מתאימים וניסיון מוכח של 3 שנים לפחות בטיפול בחומרים מסוכנים, ואם הוא מבקש לשמש אחראי על הובלה של חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7 - חומרים רדיואקטיביים, לאחר שהתייעץ עם הממונה ועם מנהל האגף לרישוי בוועדה לאנרגיה אטומית.

(ג) המפקח רשאי להתלות או לבטל הסמכה של אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים אם ראה כי הוא לא עבר השתלמות לפי תקנה 23 שהמפקח הורה עליה, או נתקיים בו האמור בתקנה 15ב(1) עד (3) לתקנות התעבורה.

13. הפרדת חומרים מסוכנים

לא יוביל אדם ולא ירשה לאחר להוביל יותר מסוג אחד של חומר מסוכן –

- (1) במכלית או במכל אחד אלא בהתאם להוראות המדריך להפרדה בשינוע של חומרים מסוכנים, שפרסמו המפקח והמוסד לבטיחות ולגהות, ושעותק שלו מופקד לעיון הציבור במשרדי המפקח בירושלים, בתל אביב ובחיפה ובמרכז המידע;
- (2) ברכב אחר - אלא אם כן החומרים המסוכנים מובלים בהתאם להוראות פרקים 2.1.2 ו-7 בספר הכתום ולהוראות התקנות הבין-לאומיות.

14. סימון רכב המוביל חומר מסוכן

- (א) לא יוביל אדם ולא ירשה לאחר להוביל חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7 - חומרים רדיואקטיביים, בכל כמות, למעט חבילה שגרתית, וכן חומר מסוכן אחר בכמות האמורה בתוספת השנייה או בכמות העולה עליה אלא אם כן הרכב סומן לפי הוראות התוספת הרביעית בהתאמה לחומר המסוכן המובל בו.
- (ב) מכלית או מכל שמובילים בהם חומרים מסוכנים שונים, למעט דלק - יסומן כל תא בהם לפי הוראות התוספת הרביעית; מכלית שמובל בה דלק מסוגים שונים תסומן בסימון של החומר המסוכן ביותר מבין סימוני הדלק.
- (ג) הובלו חומרים מסוכנים שונים שלא במכלית או במכל, יסומן הרכב כאמור בחלק א' בתוספת הרביעית, ובמקום מספר האו"ם וקוד פעולת החירום יירשם "מטען מעורב של חומר מסוכן".

15. הוראות מיוחדות להובלת חומרים

- לא יוביל אדם ואל ירשה לאחר להוביל חומר מסוכן אלא אם כן -
- (1) הוא בדק שהחומר המסוכן אינו דולף ואריזתו שלמה ותקינה;
- (2) החומר המסוכן, למעט חומר השייך לקבוצת סיווג 2 - גזים, שאינו מובל במכולה, במכל או במכלית, מכוסה בכיסוי בלתי מתלקח מחומר שאינו יוצר חשמל סטטי;
- (3) חומר מסוכן השייך לקבוצת סיווג 2 - גזים, כשהוא במצב צבירה נוזלי וארוז בגלילים או שמספר הגלילים המובל באותה הובלה עולה על 100 - כשהגלילים מובלים במצב מאונך ובתוך מסגרת מיוחדת לכך;
- (4) חומר מסוכן המובל במכלית או במכולת מכל, כשהרכב והמכל עומדים בדרישות התקנות הבין-לאומיות.

16. חובות מוביל החלות גם על נהג

הוראות תקנות 13 עד 15 יחולו, בהתאמה, גם על נהג רכב המוביל חומר מסוכן.

17. חניית רכב המוביל חומר מסוכן

נהג רכב המוביל חומר מסוכן לא יחנהו במרחק קטן מ-400 מטרים מבנין מגורים או ממבנה ציבורי, אלא לצורך פריקה או טעינה של החומר המסוכן לבנין או למבנה האמורים או ממנו.

18. הוראות לעניין רכב שמטענו פורק

(א) הוראות פרק זה, למעט תקנות 8(א)(1), 13 ו-15(2) ו-3(3) לענין הובלת חומרים מסוכנים בכמות האמורה בתוספת השנייה, יחולו גם על רכב המוביל חומרים מסוכנים שמטענו פורק ולא נשטף וטוהר משאריות החומר המסוכן ואדיו.
(ב) רכב שמטענו פורק, נשטף וטוהר משאריות, יסיר ממנו מוביל את שלטי הסימון או יכסם.

19. דיווח

בעל רישיון מוביל מסוג ג', ד', ז' או ח' ידווח למפקח על כל תאונה שאירעה ברכב שהוביל חומר מסוכן ושבה ניזוקו המכל, משטח הטעינה או שלדת הרכב וכן על כל אירוע חריג בהובלתו או תקלה במכללים המשמשים לאחסון החומר המסוכן ברכב, להעמסתו או פריקתו, בתוך 48 שעות מעת האירוע, לפי טופס שאפשר לקבלו במשרדי המפקח.

פרק רביעי : שטר מטען ותעודת מטען

20. שטר מטען ותעודת מטען

(א) שטר מטען ותעודת מטען יהיו לפי הנוסח שבחלק א' בתוספת החמישית, ולגבי הובלת חומר מסוכן - לפי הנוסח שבחלק ב' בתוספת האמורה.
(ב) שטר מטען ימולא בארבעה עותקים לפחות ; עותק אחד יישמר בידי מזמין ההובלה, עותק אחד יימסר למקבל המטען, עותק אחד יימסר לנהג ויהיה בידי בעת ההובלה ועותק אחד יישמר בידי בעל רישיון המוביל לתקופה של שנה אחת לפחות.
(ג) שטר המטען ותעודת המטען יכילו, בין השאר, הצהרה חתומה של מזמין ההובלה או של מוסר המטען בדבר סוג המטען, משקלו או נפחו, ובהובלת חומר מסוכן יכילו גם פרטים נוספים כאמור בתקנה 9.

21. הצגת שטר מטען ותעודת מטען

בעל רישיון או נוהג הרכב יציג את שטר המטען או תעודת מטען, לפי דרישת המפקח, פקח שנתמנה לפי סעיף 15(א) לחוק או שוטר.

פרק חמישי : הכשרה והדרכה

22. הכשרה

(א) קורס לעניין תקנה 2(א)(2) ו-2(ב)(2) יהיה לפי תכנית שאישר המפקח ושיכלול, בין השאר, נושאים אלה : דיני תעבורה, טיפול ברכב מסחרי ואחזקתו, כללי פריקה וטעינה, ניהול משרד הובלה וניהול עובדים, הכל לפי סוג הרישיון המבוקש וסוג הרכב המסחרי שלגביו מבוקש הרישיון.
(ב) קורס לעניין תקנות 11(א)(4) ו-12(א)(2) יהיה -
(1) בהובלת חומרים מסוכנים -
לפי תכנית שאישר המפקח ושיכלול, בין השאר, נושאים אלה :
הכרת קבוצות הסיווג של החומרים המסוכנים, תכונותיהם ואמצעי הזהירות המתחייבים מהובלתם, החוקים, התקנות והנהלים הנוגעים לשינוע חומרים מסוכנים, השימוש באמצעי מגן ומטפי כיבוי אש ;
(2) בהובלת חומרים רדיואקטיביים -

לפי תכנית שיאשרו המפקח, הממונה על קרינה סביבתית במשרד לאיכות הסביבה ומנהל אגף הרישוי בוועדה לאנרגיה אטומית ויכלול, נוסף על הנושאים המפורטים בפסקה (1) גם הכרת החומרים הרדיואקטיביים, תכונותיהם ואמצעי הזהירות המתחייבים מהובלתם.

23. השתלמות

- (א) בעל רישיון מוביל מסוג ג', ד', ז' או ח', או מי שאחראי מטעמו על ההובלה, לפי הענין, וכן אחראי על הניהול המקצועי ואחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים, יעברו במידת הצורך, השתלמות בנושאים הנוגעים להובלה, כפי שיורה המפקח.
- (ב) נהג המוביל חומר מסוכן שניתן לו היתר לפי תקנה 11 יעבור מדי שנתיים השתלמות בהובלת חומר מסוכן בנושאים המפורטים בתקנה 22(א) או (ב)(1), לפי הענין; המפקח רשאי, במידת הצורך, לחייבו בהשתלמות נוספת בהובלת חומרים מסוכנים.

פרק שישי: הסמכה

24. הסמכת אחראי על הניהול המקצועי

המפקח רשאי להסמיך אחראי על הניהול המקצועי אם נתקיימו בו התנאים המפורטים להלן:

- (1) הוא תושב ישראל;
- (2) בידו רישיון נהיגה לפי תקנה 178 לתקנות התעבורה במשך 3 שנים לפחות שקדמו להגשת בקשתו להסמכה;
- (3) עבר בהצלחה את ההכשרה למנהלים מקצועיים למתן שירות הובלה;
- (4) הוא בעל ניסיון של שנתיים לפחות בתפקיד ארגוני בתחום ההובלה ברכב מסחרי;
- (5) לא נתקיים בו האמור בתקנה 15ב(1) עד (3) לתקנות התעבורה.

25. התלייה או ביטול הסמכה של אחראי על ניהול מקצועי

המפקח רשאי להתלות או לבטל את הסמכתו של אחראי על הניהול המקצועי, אם ראה כי הוא לא עבר השתלמות לפי תקנה 23(א) או נתקיים בו האמור בתקנה 15ב(1) עד (3) לתקנות התעבורה.

פרק שביעי: הוראות שונות

26. אגרות

בעד רישיון מוביל, הסמכת אחראי על בטיחות הובלה של חומרים מסוכנים, אחראי על הניהול המקצועי, או היתר, תשולם אגרה בסכום שנקבע בתוספת השישית.

27. הצמדה

(א) אגרה כאמור בתקנה 26 תשתנה לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן-המדד), אם עלה המדד, במועדים כמפורט להלן:

- (1) ב-1 במרס של כל שנה - לפי שיעור עליית המדד שפורסם בחודש דצמבר של השנה שקדמה לו לעומת המדד שפורסם בחודש יוני בשנה שקדמה לו;

- (2) ב1- בספטמבר של כל שנה - לפי שיעור עליית המדד שפורסם בחודש יוני שקדם לו לעומת המדד שפורסם בחודש דצמבר בשנה שקדמה.
 (ב) סכום שהשתנה כאמור יעוגל לשקל החדש השלם הקרוב.
 (ג) המנהל הכללי של משרד התחבורה יפרסם ברשומות את נוסח התוספת השישית כפי שהשתנתה לפי האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב).

28. תחילה

תחילתן של תקנות אלה למעט תקנות 6,5 ו-8(א)(2), 30 ימים מיום פרסומן, ותחילתן של תקנות 6,5 ו-8(א)(2), שישה חודשים מיום פרסומן.

29. הוראת מעבר

על אף האמור בתקנות 11(א) ו-22 רשאי המפקח לתת היתר לנהוג ברכב המוביל חומר מסוכן או הסמכה כמנהל מקצועי, למי שערב תחילתן של תקנות אלה היה לו היתר או הסמכה כאמור לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שירותי הובלה ושירותי גרורים), התשל"ט 1979- (7).

תוספת ראשונה

(תקנות 3(ב)(6), 8(א)(4) ו-3(ב)(3))
רשימת ציוד בטיחות

חלק א' - ציוד עזרה ראשונה וציוד מגן אישי לנהג

- א. 2 מטפי אבקה יבשה על פי תקן ישראלי 1017 בעלי כושר כיבוי 89 כל אחד אולם במכלית גז פחמימני מעובה או דלק יהיו 3 מטפים כאמור.
 ב. ערכת עזרה ראשונה שתכלול:

ביחידות		
1	מסכת כיס להנשמה	(1)
3 זוגות	כפפות כירורגיות לא סטריליות	(2)
3	תחבושת שדה אישית	(3)
1	תחבושת לכוויה	(4)
6	משולש בד	(5)
1	מספריים לעזרה ראשונה	(6)
1	מקלון תאורה	(7)
10	פד גזה 3x3	(8)
4	אגד 4"	(9)
10	אגד מדבק	(10)
10	ספוגית פולידין לחיטוי עור	(11)
1	מכל מים של 20 ליטרים	ג.
1	פנס יד מוגן התפוצצות (מוגן בפני גזים דליקים)	ד.
2	במכלית, למעט מכלית המובילה ברום, שרוולי ספיגה באורך של 1.20 מטר לפחות כל אחד	ה.

ו. ציוד מגן אישי כמפורט בטבלה להלן - בהתאם לקבוצת הסיווג ולסוג החומר המובל:

סוג הציוד הנדרש								
קבוצת הסיווג הראשית או המשנית לפי הספר הכתום	כפפות מבודדות מחום ומקור	כפפות בעלות עמידות כימית בפני החומר המובל	מגן פנים מלא	משקפי מגן אטומים	חליפת מגן העמידה לחומר המובל	מגפיים עמידים לחומר המובל	מסכת מגן ומסנן אוויר המתאימים לסוג הגז המובל	בקבוק שוטפן עיניים מלא ומוכן לשימוש
2.1 גזים דליקים	+		*+					+
2.2 גזים לא דליקים בצורת גז קריאוגני	+		+					+
2.3 גזים רעילים		+		+			**+	+
3	+	+				+		+
4	+	+						+
5	+	+			+	+		+
6		+	+		+	+	+	+
7 לפי האמור ב- ST-1								
8		+	+	+		+	+	+
9		+	+	+		+	+	+

* לגז קריאוגני בלבד.

** לגזים רעילים מקבוצת סיווג 2.3 - חייב במערכת נשימה פתוחה שתספק אוויר לנשימה למשך חצי שעה לפחות.

חלק ב' - ציוד בטיחות נוסף לרכב המוביל חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7 - חומרים רדיואקטיביים

א. מונה קרינה נייד המתאים לסוג החומר הרדיואקטיבי, כשהוא תקין ומכוייל.

ב. 4 עמודי גידור בצבע אדום צהוב באורך של 100 ס"מ לפחות.

ג. סרט סימון באורך 100 מטר.

ד. 4 שלטי אזהרה "זהירות, סכנת קרינה", בעברית ובאנגלית ועליהם הסמל הבין-לאומי לקרינה. לשלטים יהיו אמצעים לתלייתם.

ה. 2 מלקחיים ארוכי זרועות (לפחות 50 ס"מ).

ו. 10 זוגות כפפות פלסטיות חד פעמיות.

ז. 2 חבילות צמר גפן סופג או ליגנין.

ח. 5 שקיות פלסטיות בגודל 60x60 לפחות.

ט. גליל סרט דביק ברוחב 5 ס"מ.

י. מכל לאיסוף נוזלים בנפח מתאים לנפח הנוזלים המועברים.

- יא. 4 פנסים מהבהבים.
 יב. מברשת או מטאטא.
 יג. מעדר קטן או מתקפל או כלי חפירה דומה.

תוספת שנייה

(תקנות 8(ג)2, 14(א)18-ו(א))

כמויות

1. בתוספת זו -

"כמות" -

- (1) לפריט מקבוצת סיווג 1 - חומרי נפץ - כמות נטו בק"ג של חומר הנפץ;
 (2) לפריט מקבוצות 3 עד 6 ו-9 - משקל כולל (ברוטו) בק"ג של הפריט;
 (3) למוצק, גז במצב נוזל, גז מקורר במצב נוזל (להלן - גז קראוגני) וגז מומס בלחץ - הכמות בק"ג של החומר;
 (4) לנוזל ולגז בלחץ - הקיבולת הנקובה בליטרים של כלי הקיבול.
 "קיבולת נקובה" - הנפח הנקוב בליטרים של החומר המסוכן שמכיל כלי הקיבול, ובכלי קיבול לגז דחוס - שווה ערך לנפח המים שניתן למלא בכלי.
 2. כמות החומר המסוכן המותר לפי קבוצת הסיווג וקבוצת האריזה המפורטת בספר הכתום -
 א. קבוצת סיווג 1: חומרי נפץ למעט תחמושת לנשק אישי המיועדת לשימוש האישי של בעל כלי נשק - כל כמות.
 ב. קבוצת סיווג 2.1 חומרים מזהמים - קבוצות סיכון (RISKGROUPS) 2, 3 ו-4 של חומרים מזהמים בספר הכתום - כל כמות.
 ג. קבוצות 2.1 עד 6.1, 8 ו-9, על פי הספר הכתום:

כמות החומר המסוכן לפי קבוצות החומרים										קבוצת אריזה על פי הספר הכתום
9	8	6.1	5.2	5.1	4	3	2.3	2.2	2.1	
ליטר או ק"ג לפי העניין	ליטר או ק"ג לפי העניין	ליטר או ק"ג לפי העניין	ליטר או ק"ג לפי העניין	ליטר או ק"ג לפי העניין	ק"ג	ליטר	ליטר או ק"ג לפי העניין	ליטר או ק"ג לפי העניין	ליטר או ק"ג לפי העניין	
	50	50			50	200				I
50	200	100	50	200	200	500	*5	500	200	II
1000	500	250		500	500	1000				III

* חומר מסוכן מסוג מטיל ברומיד השייך לקבוצת סיווג 2.3 - גזים רעילים, מעל משקל כולל של 200 ק"ג.

(*) חומר מסוכן מסוג מתיל ברומיד השייך לקבוצת סיווג 2.3 - גזים רעילים, מעל משקל כולל של 200 ק"ג.

ד. חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7 - חומרים רדיואקטיביים, למעט חבילה שגרתית - כל כמות.

ה. כמות החומר המסוכן בהובלת יותר מחומר מסוכן אחד תחושב לפי סכום כל כמויות החומרים המסוכנים המובלים ותיוחס לחומר המסוכן ביותר.

תוספת שלישית

((תקנה 10(א))

כרטיס בטיחות	
	השם המסחרי של החומר _____
	שם החומר לפי הספר הכתום _____
	קבוצת סיווג לפי הספר הכתום _____
	קבוצת ההתאמה לפי הספר הכתום אם החומר המסוכן הוא מקבוצת סיווג _____
	1 – חומרי נפץ _____
	מספר האו"ם _____
	הסיווג המשני לפי הספר הכתום _____
	קוד החירום _____
	אופי הסיכון והיקפו _____
	אמצעי הגנה לטיפול בחומר _____
	אופן נטרול החומר _____
תיאור פעולות החירום הנדרשות במקרים של נזק לאריזה דליפה, שריפה, והוראות עזרה ראשונה _____	
מספרי טלפון :	
	משטרת ישראל _____
	שירותי הכבאות _____
	מגן דוד אדום _____
	מרכז המידע _____
	יצרן החומר או יבואנו _____
	הערות _____
	שם עורך הכרטיס _____

תוספת רביעית

(תקנה 14)

סימון רכב

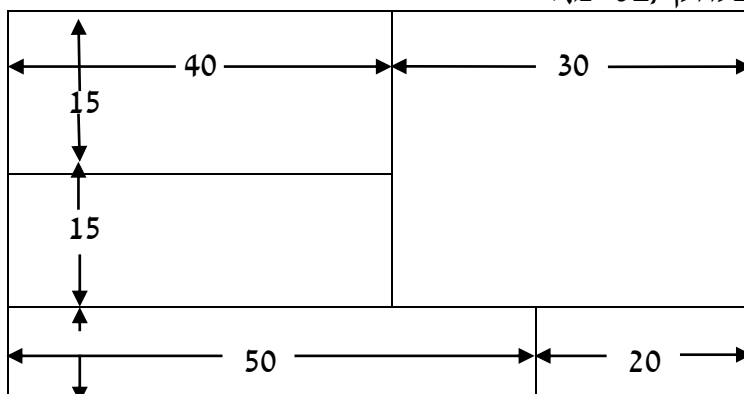
חלק א': שלטי סימון

- (א) בעת הובלת חומר מסוכן ישולט הרכב בשלושה שלטי סימון שיתאימו לחומר המסוכן המובל ברכב באותה עת, אחד בצדו האחורי ואחד בכל דופן צדדית.
- (ב) צבע שלט הסימון יהיה כתום (Light Orange) בהיר מס' 557 ויתאים לתקן 1996, שפרסם מכון התקנים הבריטי (British Standard Institute) למעט המלבן הימני שבצדו העליון שצבעו יהיה לבן.
- צבע הספרות והאותיות יהיה שחור.
- צבע שלט הסימון יבלוט על רקע דופן הרכב בכל עת.
- (ג) גודל השלט וצורתו יהיו כמפורט להלן, ותוכנו - סימני האזהרה שלפי חלק ב' :

קוד פעולת החירום *	סימון האזהרה חלק ב'
מספר האו"ם של החומר המסוכן	
מספר טלפון של מרכז המידע	שם היצרן או יבואן החומר

* אם אין קוד חירום תישאר המשבצת ריקה.

מידות השלט יהיו כלהלן (בס"מ) :

(ד) גובה הספרות והאותיות של קוד פעולות החירום ומספר האו"ם לא יפחת מ – 10 ס"מ ורוחבן לא יפחת מ-10 ס"מ.

חלק ב': סימני אזהרה*

תוספת חמישית

(תקנה 20(א))

חלק א'

1. שטר מטען

שטר מטען

שם המוביל _____ כתובת _____ מס' עוסק מורשה _____
 טלפון _____ פקס _____
 שטר מטען להובלה בשכר מס' _____ תאריך _____
 המזמין _____ כתובת _____ טל' _____
 מס' הזמנה _____ בעל המטען _____
 שם הנהג _____ מס' הרכב _____ מס' הגרור/נתמך _____
 משקל כולל מותר של הרכב לפי רישיון הרכב _____
 סכום ביטוח המטען _____
 היקף אחריותו של המוביל _____
 מוצא/מקום הטעינה _____ יעד/מקום הפריקה _____
 המטען יימסר בתאריך _____ שעה משוערת _____

מס'	המטען	כמות	משקל	נפח	הגעה	טעינה	לפריקה	הגעה	גמר	הערות
1										
2										
3										

הערות _____

שם מזמין ההובלה וחתימתו _____
 שם המוביל _____ חתימת המוביל _____
 שם הנהג _____ חתימת הנהג _____ תאריך _____

הצהרת מזמין ההובלה/מוסר המטען להובלה

הטובין :

סוג המטען _____

משקלו _____

נפחו _____

אני מצהיר בזה/לענין מטענים שיובאו מחו"ל ונמסרו להובלה באריותם המקורית בלבד

אני מצהיר בזה למיטב ידיעתי* כי –

תיאור המטען ופרטיו כמפורט בשטר מטען זה מדויקים ותואמים את המטען שנמסר להובלה.

שם _____ תפקיד החותם _____

מקום ותאריך _____

* מחק את המיותר

חתימת המזמין או מוסר המטען להובלה

אישור	מאשר קבלת המטען הנ"ל בשלמות שם המקבל _____ תאריך _____ חתימה _____
--------------	---

2. תעודת מטען להובלה עצמית

תעודת מטען להובלה עצמית					
שם המוביל _____ כתובת _____ מס' עוסק מורשה _____					
טלפון _____ פקס _____					
תעודת מטען להובלה עצמית מס' _____ תאריך _____					
המזמין _____ כתובת _____ טל' _____					
מס' הזמנה _____ בעל המטען _____					
שם הנהג _____ מס' הרכב _____ מס' הגרור/נתמך _____					
משקל כולל מותר של הרכב לפי רישיון הרכב _____					
משקל כולל מותר של הרכב לפי רישיון הרכב _____					
מוצא/מקום הטעינה _____ יעד/מקום הפריקה _____					
המטען יימסר בתאריך _____ שעה משוערת _____					
מס'	המטען	כמות	משקל	נפח	הערות
1					
2					
3					
הערות _____					
שם מזמין ההובלה וחתימתו _____					
שם המוביל _____ חתימת המוביל _____					
שם הנהג _____ חתימת הנהג _____ תאריך _____					

הצהרת מזמין ההובלה/מוסר המטען להובלה

הטובין : סוג המטען _____ משקלו _____ נפחו _____ אני מצהיר בזה/לענין מטענים שיובאו מחו"ל ונמסרו להובלה באריזתם המקורית בלבד. אני מצהיר בזה למיטב ידיעתי כי – תיאור המטען ופרטיו כמפורט בשטר מטען זה מדויקים ותואמים את המטען שנמסר להובלה. שם _____ תפקיד החותם _____ מקום ותאריך _____	*מחק את המיותר _____ חתימת המזמין או מוסר המטען _____ להובלה _____ מאשר קבלת המטען הנ"ל בשלמות אישור
---	---

שם המקבל _____ תאריך _____ חתימה _____

חלק ב'

1. שטר מטען להובלת חומר מסוכן

שטר מטען להובלת חומר מסוכן

שם המוביל _____ כתובת _____ מס' עוסק מורשה _____
 טלפון _____ פקס _____ רישיון מוביל מס' _____
 שטר מטען להובלה בשכר מס' _____ תאריך _____
 המזמין _____ כתובת _____ טל' _____
 טלפון להתקשרות במקרה חירום _____
 מס' הזמנה _____ בעל המטען _____
 שם הנהג _____ מס' הרכב _____ מס' הגרור/נתמך _____
 משקל כולל מותר של הרכב לפי רישיון הרכב _____
 סכום ביטוח המטען _____
 שם הגורם השולח את החומר המסוכן _____
 מענו _____ מס' טלפון _____
 שם מקבל החומר המסוכן _____
 מענו _____ מס' טלפון _____
 מוצא/מקום הטעינה _____ יעד/מקום הפריקה _____
 המטען יימסר בתאריך _____ שעה משוערת _____

פירוט שעות הפעילות					משקל או נפח לפי סיווג המטען	מספר או"ם	סיווג לפי הספר הכתום	שם החומר המסוכן לפי הספר הכתום	מס'
הערות	גמר פריקה*	הגעה לפריקה	שעת טעינה	הגעה לטעינה					
									1
									2
									3

* כולל שטיפה וטיהור לפי הצורך. רצוף בזה כרטיס בטיחות

הערות _____
 שם מזמין ההובלה וחתימתו _____
 שם המוביל _____ חתימת המוביל _____
 שם הנהג _____ חתימת הנהג _____ תאריך _____

הצהרת מזמין ההובלה/מוסר המטען להובלה

הטובין : שם החומר _____ קבוצת הסיווג _____
 סיווג משנה _____ מספר או"ם _____ סוג האריזה _____
 כולם לפי הספר הכתום.
 משקל החומר _____ בנוזלים נפחו _____ בגזים נפחו _____
 מידע נוסף _____

אני מצהיר בזה/לענין מטענים שיובאו מחו"ל ונמסרו להובלה באריזתם המקורית בלבד
 אני מצהיר בזה למיטב ידיעתי* כי :

1. המטען המפורט בשטר מטען זה ממולא, מסווג, ארוז, מסומן ומתואר במלואו
 ובמדויק בשמו הנכון לפי התקנות הבין לאומיות ותקנות שירותי הובלה, התש"ס-2000.
2. תיאור המטען ופרטיו כמפורט בשטר מטען זה מדויקים ותואמים את המטען שנמסר
 להובלה.

שם _____ תפקיד החותם _____
 מקום ותאריך _____

* מחק את המיותר

חתימת המזמין או מוסר המטען להובלה
אישור

מאשר קבלת המטען הנ"ל בשלמות
 שם המקבל _____ תאריך _____ חתימה _____

2. תעודת מטען להובלה עצמית של חומר מסוכן

תעודת מטען להובלה עצמית של חומר מסוכן

שם המוביל _____ כתובת _____
 רישיון מוביל מס' _____
 טלפון _____ פקס _____
 טלפון להתקשרות במקרה חירום _____
 תעודת מטען להובלה עצמית מס' _____ תאריך _____
 המזמין _____ כתובת _____ טל' _____
 מס' הזמנה _____ בעל המטען _____
 שם הנהג _____ מס' הרכב _____ מס' הגרור/נתמך _____
 משקל כולל מותר של הרכב לפי רישיון הרכב _____

שם הגורם השולח את החומר המסוכן _____
 מענו _____ מס' טלפון _____
 שם מקבל החומר המסוכן _____
 מענו _____ מס' טלפון _____
 מקום הטעינה _____ מקום הפריקה _____
 טלפון למקרה חירום _____
 מסירת המטען בתאריך _____ שעה משוערת _____

פירוט שעות הפעילות					משקל או נפח לפי סיווג המטען	מספר או"ם	סיווג לפי הספר הכתום	שם החומר המסוכן לפי הספר הכתום	מס'
הערות	גמר פריקה*	הגעה לפריקה	שעת טעינה	הגעה לטעינה					
									1
									2
									3

* כולל שטיפה וטיהור לפי הצורך. רצוף בזה כרטיס בטיחות

הערות _____
 שם מזמין ההובלה וחתימתו _____
 שם הנהג _____ חתימת הנהג _____ תאריך _____

הצהרת מזמין ההובלה/מוסר המטען להובלה	
הטובין : שם החומר	קבוצת הסיווג
סיווג משנה	מספר או"ם
סוג האריזה	
כולם לפי הספר הכתום.	
משקל החומר	בנוזלים נפחו
	בגזים נפחו
מידע נוסף	
אני מצהיר בזה/לענין מטענים שיובאו מחו"ל ונמסרו להובלה באריזתם המקורית בלבד.	
אני מצהיר בזה למיטב ידיעתי* כי :	
1. המטען המפורט בשטר מטען זה ממולא, מסווג, ארוז, מסומן ומתואר במלואו ובמדויק בשמו הנכון לפי התקנות הבין לאומיות ותקנות שירותי הובלה, התש"ס-2000.	
2. תיאור המטען ופרטיו כמפורט בשטר מטען זה מדויקים ותואמים את המטען שנמסר להובלה.	
שם	תפקיד החותם
מקום ותאריך	
* מחק את המיותר	
להובלה	חתימת המזמין או מוסר המטען
אישור	
מאשר קבלת המטען הנ"ל בשלמות	
שם המקבל	תאריך
	חתימה

תוספת שישית

(תקנה 26)

אגרות

בשקלים חדשים

	בעד –
63	1. רישיון מוביל
31	2. רישיון מיוחד לרכב (תקנה 5(ג))
63	3. היתר לנהג להוביל חומר מסוכן
63	4. הסמכת אחראי על בטיחות הובלה של חומר מסוכן
63	5. הסמכת אחראי על הניהול המקצועי
31	6. בעד כפל רישיון או כתב הסמכה

צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שירותי הובלה ושירותי גרורים) (ביטול), התשס"א – 2001

בתוקף סמכותי לפי סעיף 5 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח – 1957, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת לפי סעיף 48(א) לחוק יסוד: ממשלה, וסעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977, אני מצווה לאמור:

ביטול

1. צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שירותי הובלה ושירותי הגרורים), התשל"ט – 1978 – בטל.

תחילה

2. תחילתו של צו זה ביום תחילתה של תקנה 5 לתקנות שירותי הובלה, התשס"א – 2001.

תקציר עזרה ראשונה למוביל חומ"ס

עזרה ראשונה מהי?

טיפול ראשוני הניתן בשטח שמטרתו הצלת חיים ומניעת התדרדרות ו/או נזק נוסף.

הגשת עזרה ראשונה זוכה להגנת המשפט הפלילי:

- חוק אל תעמוד על דם רעך (1998)
 - תקנות התעבורה
- אי הגשת עזרה ראשונה מהווה עבירה פלילית!**

על מגיש העזרה הראשונה יש להקפיד על הכללים:

- להרחיק את הנפגעים ממקור הסכנה.
- לקרוא לעזרה רפואית מתקדמת (101) ולוודא פינוי לשם המשך טיפול בבית החולים.
- טיפול על פי הסמכויות והנלמד בקורס.

דגשים חשובים למגיש עזרה ראשונה

- * אין לקבוע מוות
- * אין להכות את הנפגע
- * אין לשחרר נפגע ללא המשך טיפול
- * אין לחרוג מסמכויותך
- * אין לתת לנפגע לשתות ולאכול

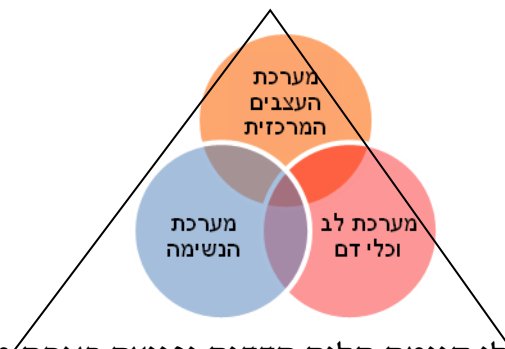
יסודות מבנה גוף האדם

מבוא

נהוג לחלק את גוף האדם למערכות, כאשר כל מערכת כוללת בתוכה מספר איברים הנוטלים חלק בביצוע תפקידי המערכת.

כל מערכות הגוף חיוניות לתפקוד התקין של האדם, אך מנקודת מבטו של מגיש עזרה ראשונה, ישנן שלוש מערכות חשובות ביותר:

- מערכת העצבים המרכזית – כוללת את המוח וחוט השדרה.
- מערכת לב וכלי דם – כוללת את הלב וכלי הדם השונים.
- מערכת הנשימה – כוללת את אברי העזר החיצוניים לנשימה (אף, פה), קנה הנשימה והריאות.

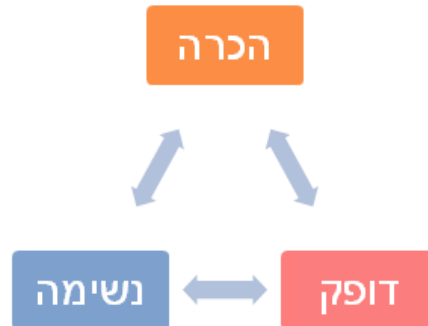
בין שלושת מערכות הללו קיימת תלות הדדית ופגיעה באחת מהן תגרום לקריסתן של האחרות ואף למוות פתאומי.

נהוג להתייחס ל-3 מערכות אלו "משולש החיים".

לרשותנו מספר סימנים חיוניים המהווים מדד לתפקוד תקין של המערכות:

- הכרה – היכולת להגיב לגירוי חיצוני, קול או כאב מהווה מדד לפגיעה במערכת העצבים המרכזית.
- נשימה – מהירות, עומק. מהווה מדד לחמצון של המטופל.
- דופק – מהירות, סדירות. מהווה מדד לפעילות הלב.

- עור – צבע, טמפרטורה, לחות. מהווה מדד לחלוקת זרימת הדם. המשולש מתאר את יחסי הגומלין בין 3 מדדים עיקריים:

מצבי חירום רפואיים

בפרק זה

- עילפון
- התחשמלות
- הרעלת CO
- פרכוסים
- סוכרת

עילפון

ירידה זמנית במצב הכרה, לרוב עקב ירידה ברמת החמצון המוחית או נפילת לחץ דם פתאומית.

לרוב ישנה חזרה הדרגתית להכרה בתוך מספר שניות.

התעלפות עלולה להיגרם ממגוון סיבות, ביניהן תרופות, התייבשות, מאמץ יתר וכו'.

טיפול:

- יש לעבוד לפי פרוטוקול החייאה.
- הרמת רגלי הנפגע על מנת לשפר את אספקת הדם למוח.

התחשמלות

מעבר זרם חשמלי דרך רקמות הגוף. נגרם נזק תרמי לרקמות בנתיב מעבר הזרם, וכן בנקודת הכניסה והיציאה.

בגוף האדם, מערכת העצבים כולה מונעת על-ידי דחפים חשמליים, ולכן רגישה מאוד למטענים חשמליים. זרם חשמלי עלול לשבש את ההולכה העצבית בגוף ולגרום לנזקים נרחבים ואף למוות.

פגיעה כתוצאה מהתחשמלות תלויה באופן ישיר בשני גורמים עיקריים: עצמת הזרם ומיקום הפגיעה. ככל שמיקום הפגיעה גבוה יותר, כך גדל הסיכוי לנזק חמור יותר.

טיפול:

- S - ניתוק מקור הזרם או הפרדת הנפגע ממקור הזרם באמצעות חפץ מבודד.
- במידה והנפגע אינו בהכרה, יש לעבוד לפי פרוטוקול החייאה.
- טיפול בשברים וכוויות.
- פינוי למלר"ד במהירות האפשרית, יש לשקול הזמנת צוות רפואי.

הרעלת CO

גז ה-CO, פחמן חד-חמצני, הינו גז חסר צבע וחסר ריח המצוי בתוצרי הפליטה של תהליכי בעירה, לרבות מנועי רכבים ותנורי נפט.

גז ה-CO תופס את מקום החמצן על גבי כדורית הדם האדומה ובכך לא מאפשר לחמצן להקשר אליו. כתוצאה מהמחסור בחמצן עלול להיגרם נזק לרקמות הגוף השונות ובראשן המוח.

סימנים:

- כאבי ראש, ישנוניות עד אבדן הכרה.
- קוצר נשימה עד אבדן נשימה.
- שינויים בצבע הפנים – אדמומיות / כחלון.

טיפול:

- אוורור האזור והרחקת הנפגע מהמקום.
- במידה והנפגע מחוסר הכרה יש לעבוד לפי פרוטוקול החייאה.
- פינוי למלר"ד במהירות האפשרית, יש לשקול הזמנת צוות רפואי.

פרכוסים

התכווצויות בלתי רצוניות של שרירי הגוף השונים המלווה בחוסר הכרה, שמקורה במרכז התנועה במוח. פרכוסים יכולים להיגרם ממגוון גדול של סיבות וביניהן אפילפסיה (מחלת הנפילה), חום גבוה (בעיקר בילדים), הרעלות, רמת סוכר נמוכה בדם וכדומה. פרכוסים עשויים להיות מלווים באי-שליטה על סוגרים ויציאת קצף מהפה. לאחר חזרת ההכרה האדם עלול להיות מבולבל וישנוני.

טיפול:

- בזמן ההתקף :
 - בידוד הנפגע והרחקתו מעצמים שעלולים לפגוע בו.
 - ריפוד ראש הנפגע במצע רך.
- לאחר ההתקף :
 - הפחתת גירויים סביבתיים במידה וניתן (רעשים, מראות).
 - במידה והנפגע עדיין מחוסר הכרה יש לעבוד לפי פרוטוקול החייאה.
 - פינוי למלר"ד במהירות האפשרית, יש לשקול הזמנת צוות רפואי.

טראומה

בפרק זה

- פגיעות עמוד שדרה
- סכמת טיפול בפצוע טראומה
- שטפי דם ועצירתם
- פגיעות ראש
- פגיעות בטן
- פגיעות חזה
- כוויות
- שברים

נזק לרקמות הנגרם כתוצאה ממעבר אנרגיה, לרבות אנרגיה תרמית – שברים, חבלות, דקירות, פצעי ירי, כוויות וכד'.

ישנם 2 עקרונות עיקריים בטיפול בטראומה :

1. **שעת הזהב** – שאיפת המטפל בנפגע טראומה היא להביא את הנפגע בתוך 60 דקות מרגע הפגיעה לשולחן הניתוחים בבית החולים הקרוב ביותר.
2. **מה שהורג קודם יטופל קודם** – הטיפול בפצוע טראומה הוא לפי סכמת הטיפול שתוצג בהמשך, אשר מבודרת לפי המהירות בה מסוגלת הפגיעה להרוג את הנפגע. לדוג' : נפגע שאיננו נושם ומדמם מרגלו ימות מחוסר חמצן למוח עוד טרם לאיבוד דם בכמות משמעותית.

פגיעות עמוד שדרה

עמוד השדרה מורכב מ – 33 עצמות הקרויות חוליות, בתוכן עובר חוט השדרה.

חוט השדרה הוא למעשה קבוצת עצבים גדולה המהווה המשך של המוח. מכל חולייה ישנה יציאה של שני ענפים מחוט השדרה המעצבבים אזורים ואברים אחרים.

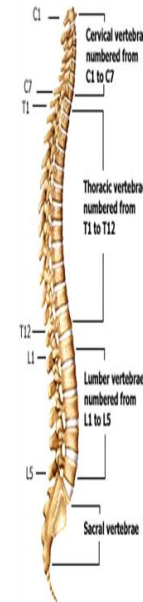
הסכנה בפגיעות עמוד שדרה היא לקטיעת חוט השדרה כתוצאה מתנועת חוליות מופרעת. קטיעת חוט השדרה תגרום לנתק עצבי מוחלט בין המוח לבין האברים ובכך להפסקת תפקודם.

מתי נחשוד לפגיעת עמוד השדרה?

- בכל מקרה של תאונת דרכים.
- בכל מקרה של חבלה קשה.
- בכל מקרה של נפילה מגובה.
- בכל מקרה התחשמלות.

• בכל מקרה בו סיפור המקרה אינו ידוע.

אבחנת פגיעת עמוד שדרה יכולה להתבצע רק לאחר ביצוע צילום רנטגן בבית חולים. ברמת השטח, לעולם יהיה חשד לפגיעת עמוד שדרה. הטיפול בחשד לפגיעת עמוד שדרה יהיה במניעה טלטולים מהנפגע ככל האפשר, והזזתו רק על-ידי צוות רפואי מיומן במידת האפשר.

סכמת טיפול בפצוע טראומה

פעולות	שלב		
• התרשם מזירת וממנגנון האירוע. • הזעק עזרה. • התמגן בכפפות, הישמר מגורמים מסכנים. • הרחק את הנפגע מגורמים מסכנים. • התרשם מרמת הכרה. • עצור דימומים פורצים בלחץ עקיף בלבד. • שים לב – הנפגע חשוד לפגיעת עמוד שדרה, יש להגביל את טלטולו.	Safety – בטיחות	S	1.
• פתח את פיו של הנפגע באמצעות תמרון "דחיקת לסת". • בדוק הפרשות, באם יש סלק אותן בשיטת "בול עץ".	Airway – נתיב אוויר	A	2.
• חשוף את בית החזה לחלוטין. • בצע בדיקת נשימה במשך 30 שניות. • הנפגע נושם – המשך לשלב הבא. • הנפגע אינו נושם – בצע 2 הנשמות והמשך לשלב הבא.	Breathing – נשימה	B	3.
• חפש ועצור דימומים באמצעים העומדים	Circulation – מחזור	C	4.

• לרשותך. • במידה והנפגע אינו נושם יש לבצע חיפוש הדרגתי בין ההנשמות (5:1).	הדם		
• התרשם שנית מרמת הכרה.	Disability	D	.5
• חשיפה מלאה של הנפגע וחיפוש דימומים נסתרים. • כיסוי לאחר חשיפה למניעת ירידה בחום גוף.	Exposure - חשיפה	E	.6

שטפי דם ועצירתם

שטף דם הוא מקרה של פגיעה שלמות כלי הדם, ויציאת נוזל הדם מתוך כלים אלו. ניתן לחלק את שטפי הדם לשתי קבוצות עיקריות:

1. שטף דם חיצוני – דם הפורץ אל מחוץ לגוף.
 2. שטף דם פנימי – דם המצטבר בחללי הגוף (בטן, חזה, גולגולת, ירך). בפציעות אלו ניתן לטפל אך ורק בחדר ניתוח.
- ישנן שתי אפשרויות טיפוליות בשטפי דם:

1. לחץ ישיר – יצירת לחץ ישירות על אזור שטף הדם ועצירת הדימום באמצעות תחבושת או באמצעים אחרים.

2. לחץ עקיף – שימוש בחוסם עורקים מסוגים שונים או בנקודות לחיצה לצורך עצירת הדימום. ניתן לבצע בפציעות גפיים בלבד.
- ישנם 3 סוגים של חסמי עורקים:

- 1) חוסם עורקים תקני (גומי) /

סליקון) – מיועד

לשימוש באיברים גליליים צרים בלבד (גפיים עליונות, שוקיים).

- 2) חוסם עורקים הולנדי – חוסם עורקים המאולתר ממשולש בד - מיועד לשימוש באיברים גליליים צרים בלבד (גפיים עליונות, שוקיים).

- 3) חוסם עורקים רוסי – מיועד לשימוש בירכיים

בלבד.

חסמי עורקים יש להניח כ-5 ס"מ מעל נקודת הפציעה ובעדיפות מתחת למפרק.

ככלל, נעדיף להשתמש בלחץ ישיר כאשר באפשרותנו לעשות זאת, כיוון שלחץ ישיר עוצר את הדימום ובמקביל מאפשר זרימת דם (וחמצן) לאברים שנמצאים "אחרי" הדימום, לעומת לחץ עקיף בו נמנעת זרימת הדם מהאזור הנמצא מ"מתחת" לחסימה. במקרים הבאים נעדיף להשתמש בלחץ עקיף:

קטיעה / חצי קטיעה	ריבוי פצעים
בעיה ב A / B	חושך
ריבוי פצעים באותה הגף	לחץ ישיר לא עובד

נקודות לחיצה

כאשר אין באפשרותנו להשתמש בלחץ ישיר או להניח חוסם עורקים עקב חסר אנטומי, עלינו להשתמש בנקודת לחיצה. נקודת הלחיצה היא למעשה מקום בו ניתן על-ידי לחץ חיכוךי ללחוץ כלי דם אזורי ראשי אל עצם ועל-ידי כך לחסום את זרימת הדם בו. נקודת הלחיצה מונעת את זרימת הדם לכל האיברים הנמצאים "תחתיה". ישנן 3 נקודות לחיצה בכל צד, כלומר סה"כ 6 נקודות לחיצה:

- 1) כתף: הכנסת אצבע מאונקלת מאחורי עצם הבריח ומשיכה לכיוון האף.
- 2) זרוע: הכנסת 4 אצבעות אל בין השריר הדו-ראשי והתלת-ראשי.
- 3) מפשעה: לחיצה באמצעות אגרוף בפנים המפשעה בחלקה עליון כלפי מטה.

הלם

הלם הוא מצב בו מתרחשת ירידה בחמצון רקמות הגוף כתוצאה משינויים בזרימת הדם. ישנם סוגים שונים של הלם הנקראים על-פי הגורם. הלם תת-נפחי (היפוולמי) נגרם כתוצאה מירידה בכמות הדם בכלי הדם. הגורמים העיקריים להלם זה הם דימומים, אך גרימתו תיתכן גם על-ידי שלשולים והקאות מרובות (בעיקר בילדים). בשלבי ההלם הראשוניים מופעל מנגנון פיצוי השומר על לחץ הדם וזרימת הדם לכל האיברים, אך במידה והגורם להלם לא מטופל (עצירת הדימום וכו'), עם התדרדרות המצב כושל מנגנון הפיצוי, ונצפית פגיעה בכל אברי הגוף. מתבצעת חלוקת חירום של זרימת הדם, ומתגברת זרימתו למערכות "משולש החיים" ולאברי הגוף הפנימיים (כבד, כליות, טחול), בעוד שמצומצמת זרימתו אל הפריפריה ואל אברי מערכת העיכול.

במידה והגורם להלם עדיין אינו מטופל, יכול אבדן הנוזלים לגרום לנזקים בלתי הפיכים לאברי הגוף השונים, ואף למוות.

פגיעות ראש

פגיעות ראש הן מסוגי הפגיעות הנפוצות פחות וחמורות יותר בנפגעי טראומה. הראש מורכב משלד גרמי – גולגולת המכיל בנוסף לאברים נוספים, את המוח. המוח נמצא בתוך חלל הגולגולת, אך אינו נמצא במגע עם דפנותיה, אלא מרחף בתוך נוזל חוט השדרה (CSF). כיוון שתאי המוח אינם מתחדשים, כל פגיעה מוחית הנה בלתי הפיכה.

סימנים:

- סיפור מקרה
- אבדן הכרה זמני / מוחלט
- שינוי צורה באזור הפנים
- אישונים מורחבים או שונים בגדלם
- סחרחורת, כאבי ראש
- דופק איטי וחזק
- ירידה במצב הכרה
- שטפי דם סביב העיניים
- איבוד זיכרון

אחת הסכנות הגדולות ביותר בפגיעת ראש הנה דימום תוך גולגלתי. כיוון שהגולגולת הנה חלל סגור, כל תוספת של נוזל מעלה את הלחץ בחלל ודוחקת את המוח אל דופן הגולגולת, דבר שיכול להתבטא בנשימות לא סדירות עד דיכוי נשימה, פגיעה ברמת הכרה עד אבדן הכרה ומוות.

סימני פגיעת ראש ו/או דימום תוך גולגלתי יכולים להופיע גם 24 שעות אחרי המקרה ולכן חשוב להיות ערניים.

טיפול:

- יש לעבד לפי סכמת טיפול.
- פינוי למלר"ד במהירות האפשרית, יש לשקול הזמנת צוות רפואי.

פגיעות בטן

הבטן הינה החלל הגדול ביותר בגוף ומכילה את רוב האברים הפנימיים בגוף. בחלק העליון של הבטן נמצאת הסרעפת שהינו שרירי דמוי כיפה המפריד את החזה מחלל הבטן. הסרעפת מחוברת לצלעות התחתונות מכל צד, לעצם החזה מלפנים ולעמוד השדרה מאחור.

בתוך הבטן ישנם איברים מוצקים לדוגמא הכבד והטחול ואיברים חלולים כגון המעיים.

בעת פגיעת טראומה לבטן ישנה סכנה לגרימת קרע ודימום באברים מוצקים ובכלי הדם, בעוד שבאברים חלולים הסיכון הוא גרימת קרע ושפיכת תכנס לחלל הבטן, דבר שעלול לגרום לזיהומים קשים ולתמותה בתוך ימים.

סימנים:

- סיפור המקרה.
- פצעים בדפנות הבטן או באזורים סמוכים לבטן.
- סימני הלם.
- בטן נפוחה, רכה ורגישה למגע.
- הפרשות דמיות (הקאות, צואה, שתן).

טיפול:

- עבודה לפי סכמת טיפול.
- אין אפשרות לטיפול או ייצוב פציעת בטן בשטח, לכן נחשב לפצוע דחוף.

פגיעות חזה

סימנים:

- פצע / חור בחזה / בגב העליון.
- קשיי נשימה.
- שימוש בשרירי עזר לנשימה.
- דופק מהיר.
- חיוורון / כחלון.
- טיפול בפגיעות החזה:
- עבודה לפי סכמת טיפול.
- אין לחבוש חורי כניסה / יציאה.

כוויות

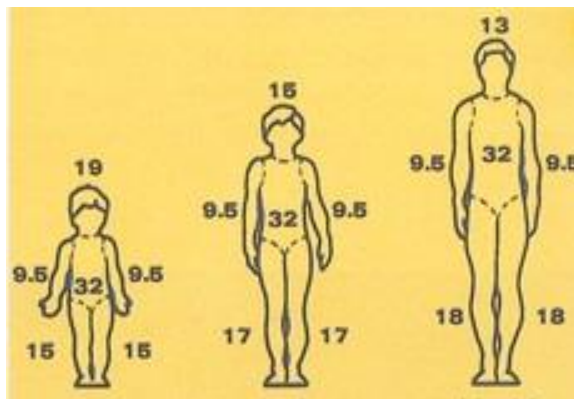
כווייה היא נזק לרקמות כתוצאה מחום, קור, חשמל או חומר כימי. הסכנות העיקריות בכוויות הן זיהום, כיוון שנפגעת שלמות העור ולאחר מכן הלם תת-נפחי, במידה ומדובר בכוויות נרחבות. במקרה של כוויות באזור הפנים או בשאיפת גזים חמים, ישנה סכנה של חנק כתוצאה מכוויות בדרכי הנשימה.

ישנן 3 דרגות לחומרת כוויה:

- (1) דרגה א' – פגיעה בשכבת הרקמה העליונה, נזק קל וחולף.
- (2) דרגה ב' – פגיעה עמוקה יותר ברקמות. הופעת שלפוחיות וכאבים.
- (3) דרגה ג' – נזק בלתי הפיך לכל שכבות הרקמה.

חישוב שטח הכווייה

על מנת להעריך את חומרת הפציעה, מגדירים את שטח הכווייה באחוזים מתוך כלל הגוף. ככל שאחוזי הכווייה גבוהים יותר כך הסכנות העומדות בפני הנפגע חמורות ביותר. חישוב האחוזים בכוויות מבצע לפי האיור הבא:

טיפול:

- עבודה לפי סכמת טיפול בטרומה.
- הרחקת הנפגע ממקום האירוע, הפשטה מלאה במידת הצורך.
- אין לתלוש בגד שנדבק לעור, אלא לגזור סביבו.
- יש לשמור על הכווייה רטובה ככל האפשר.
- חשוב להקפיד לשמור על הכווייה סטרילית ככל האפשר.

שברים

סימנים:

- סיפר המקרה.
- נפיחות, כחלון אזור.
- שינוי צורה, הגבלה בתנועה.

סכנות:

- פגיעה ברקמות ואיברים פנימיים.
- חוסם עורקים טבעי כתוצאה מחסימת כלי דם על ידי חלקי העצם השבורה ויצירת נמק.
- תסחיפים של חלקי עצם או שומן בזרם הדם והפרעה בזרימת דם לאיברים.

- זיהומים – בעיקר בשברים פתוחים.

טיפול:

- קיבוע בתנוחה ובזווית בו נמצא השבר.
- רצוי להשתמש בסד קיבוע במידה ויש.
- בגפיים תחתונות יש לקבע את הגפה הפגועה אל הבריאה על מנת למנוע תזוזה.